

ZPRAVODAJ

milovníků a pěstitelů růží

březen
2010

Rosa klub ČR, SZO ČZS

98

SALET, mechovka, Lacharme, 1845

Souvenir de la MALMAISON, bourbonka, Béluze, 1843

K článku „Růže v českých zemích před 120 lety“

Slovo úvodem	2
--------------------	---

Organizační činnost

Pozvánka na výroční členskou schůzi	3
Pozvánka na vyhlášení výsledků XXVIII. ročníku Mezinárodní soutěže novinek růží	4
Pozvánka na Letní setkání členů RK	5
Pozvánka na Setkání přátel genofondového rozária v Rajhradu	6
Zpráva o činnosti Rosa klubu v roce 2009	8
Zpráva o hospodaření Rosa klubu v roce 2009	9
Poděkování za vyšší příspěvky	12
Aktuální informace ze soutěžního rozária v Hradci Králové	13
Životní jubilea členů v roce 2009	15
Informace o členské základně	16
Kalendář růžařských akcí v roce 2010	17

Zprávy z ČZS

Informace z Českého zahrádkářského svazu	18
--	----

Odborné články

Kde u nás rostou české růže	19
Výběr odrůd růží českých šlechtitelů s uvedením cenných vlastností. Popis	22
Soupis odrůd růží českých šlechtitelů	25
Růže v českých zemích před 120 lety	32
Postup při pěstování podnoží	36

Ze světa růží

Růže na webu	41
Regionální setkání růžařů v dubnu v Číně	43
12. mezinárodní konference o starých růžích v Sakuře (Japonsko) r. 2011 od 28. května do 3. června 2011 v Sakuře (Japonsko)	43
World Rose News, 21. svazek, únor 2010	44
K narozeninám Doc. ing. Bohumila Jaši, CSC.	45

Knihy

Růže od Renée Larose	46
----------------------------	----

Poezie růží

Róže (báseň z Rukopisu královédvorského)	47
--	----

Fotografie na titulní straně: MARIETTA SILVA TAROUCA, pnoucí, F. Zeman, 1925 (foto 15)

K článku „Kde u nás rostou české růže“

Vážení přátelé,

přichází další zpravodaj Rosa klubu, který Vás vítá do nového růžového roku. Bude, jak doufáme, stejně krásný a poučný jako roky předešlé. Příroda nám předvede své divy od jarního probuzení po podzimní uklidnění a my budeme mít spoustu možností se do toho dění zapojit. Zpravodaj Vám nabízí účast na tradičních akcích domácích a, jak je dnes už běžné, láká Vás i na kouzelné a nevšední akce v zahraničí. Dal by se jimi zaplnit snad každý víkend, ale nejen růžemi živ je člověk...

Člena každého klubu čeká **výroční členská schůze** a ta naše bude **27. března**, kde můžete posoudit, jak se podařilo splnit loňské sliby (všichni dobře známe své možnosti, takže jsem si ani moc nenaslibovali!) a uslyšíte, jak a co dále. Pro řadu členů bude už pozdní termín schůze nesplněním slibů, protože po letošní dlouhé a tuhé zimě bude práce na zahradě víc než dost, takže proschůzovaná sobota bude chybět. Zpravodaj přináší též údaje o tom, jak jsme s vašimi příspěvky hospodařili, že se nám naštěstí opět podařilo získat finanční podporu, jako uznání bohumilosti naší klubové činnosti a co si vlastně můžeme dovolit.

Český zahrádkářský svaz, naše zástita, měl rovněž loňský rok rokem volebním, **má nového předsedu** a obnovené předsednictvo, které uznává významnost celostátních specializovaných základních organizací, jako je Rosa klub. Navíc organizační forma (tj. celostátní, nevýdělečná!), lokální odbory, tradiční akce, zpravodaj apod.), zvolená (a probíjovaná!) panem docentem Jašou v roce 1968 pro Rosa klub, se ukazuje být nadále nejhodnější. Mimochodem – pan docent Jaša slaví letos své 85. narozeniny.

Naše členství ve Světové federaci růžářských společností (shodou okolností též založená v roce 1968) nás zapojuje do okruhu přátel růží na celém světě a přináší tak nepřeberný zdroj informací a možností kontaktů. Díky internetu se můžete do tohoto moře přátel zapojit alespoň virtuálně, aniž by vás to mnoho navíc stálo finančně, máte-li internetové připojení (a bez něho se dnes už nedá pořádně žít). Pak je to jen otázkou času, kolik ho věnujete růžím či ostatním zálibám, a samozřejmě práci. Jeden z článků v tomto zpravodaji vám nabízí další tipy – tak jen pozor, aby se to nestalo návykem.

Jedním ze závažných podnětů SFRS bylo zakládání národních genofondových sbírek růží, zcela v duchu celosvětové (uzákoněné) snahy uchovat biodiverzitu druhů. Šlechtěním růží se čeští, moravští a slezští lidé, profesionálové i amatéři, rovněž úspěšně zapojili do toho obrovského sortimentu a dnešním zpravodajem dostáváte do ruky další příspěvek k vytvoření genofondu růží ČR. Je to záměr, který Rosa klub sice nastartoval, ale nedokáže prosadit, pokud se nepodaří najít institucionální, a tím i finanční zabezpečení. Staňte se alespoň vy přáteli genofondové sbírky růží českých šlechtitelů a přijďte ji podpořit do Rajhradu!

Vstupujeme do nového roku, a proto jsou přiloženy složenky k zaplacení základního a účelového příspěvku a pro přímé členy i **Rukověť zahrádkáře**, tentokrát věnovaná převážně zelenině, která jistě chutná lépe než ta kupovaná. Příští rukověť bude prý věnována okrasnému sortimentu. V rukověti je vlepena členská známka – je to cenina!. Pokud někdo, kdo není registrován v jiné ZO ČZS, rukověť se známkou neobdržel, nechtě se ozve a napravíme to. A naopak, pokud někdo rukověť se známkou obdržel, ač je hlášen v jiné ZO a bude v ní platit základní příspěvek (kdežto Rosa klubu platí jen účelový příspěvek 100 či 80 Kč), tak ať nám rukověť se známkou laskavě vrátí a my to v matrice opravíme.

S přáním krásného roku,

Dr. J. Thomas, předseda

NEPŘEHLEDNĚTE! * NEZAPOMEŇTE! * PŘIJĎTE!

POZVÁNKA

na výroční členskou schůzi ROSA KLUBU ČR
v sobotu 27. března 2010 od 10 do 16 hodin
v Tiskovém středisku Státního úřadu pro jadernou bezpečnost,
Senovážné náměstí č. 9 (roh s Dlážděnou) v Praze 1

Program:

1) Organizační část

Zahájení

Výroční zpráva o činnosti

Pokladní a revizní zpráva

Diskuze a návrhy

Usnesení

2) Odborná část

př. Mgr. Miroslava Dostálová:

Podzimní Anglie – Oxford a okolí - fotoreportáž

V poledne bude podáno malé občerstvení.

Všechny členy srdečně zveme a těšíme se na hojnou účast.

Výbor Rosa klubu ČR

NEPŘEHLEDNĚTE! * NEZAPOMEŇTE! * PŘIJĎTE!

NEPŘEHLEDNĚTE! ✨ NEZAPOMEŇTE! ✨ PŘIJĎTE!

POZVÁNKA

**na Slavnostní vyhlášení výsledků XXVIII. ročníku
Mezinárodní soutěže novinek růží
v sobotu dne 12. června 2010 v 10 hodin
v Soutěžním rozáriu v Hradci Králové - Kuklenách**

Program:

Vystoupení pěveckého sdružení učitelů CANTUS

Uvítání hostů

Vyhlášení výsledků XXVIII. ročníku soutěže

Ustavení komisí: Stálá odborná komise, Dámská komise

Zahájení nových soutěží

Vyhlášení výsledků jednorázových soutěží

Volná prohlídka rozária

Všechny milovníky růží srdečně zveme a těšíme se na hojnou účast.

*Technické služby Hradec Králové
Ing. Jiří Henzl*

*Za
Organizační výbor soutěží Rosa klubu ČR
RNDr. Václav Koula*

NEPŘEHLEDNĚTE! ✨ NEZAPOMEŇTE! ✨ PŘIJĎTE!

NEPŘEHLÉDNĚTE! * NEZAPOMEŇTE! * PŘIJĎTE!

POZVÁNKA

na letní setkání členů ROSA KLUBU ČR
v sobotu 19. června 2010 od 10 hodin
Praha – Řepy, ulice K Šancím, Domov sv. Karla Boromejského

Program:

1. Dopolodní program:

Setkání v klášterní zahradě
Oficiální zahájení
Prohlídka zahrady s výkladem
Odborný program
Občerstvení

2. Odpolední program

Přesun do rozária na Petříně (tramvají a lanovkou)
Prohlídka rosaria, Květnice a přilehlého parku U rozhledny

3. Možnost individuální prohlídky Petřínské rozhledny, Zrcadlového bludiště, výstavy ve Štefánikově hvězdárně a pod.

Všechny členy srdečně zveme a těšíme se na hojnou účast.

Výbor Rosa klubu ČR a členové Pražského odboru RK

NEPŘEHLÉDNĚTE! * NEZAPOMEŇTE! * PŘIJĎTE!

Domov sv. Karla Boromejského a jeho rozárium je na periférii Prahy, ale přesto pohodlně přístupné. Dopřejte si trochu dobrodružství hledání neznámého místa .

Spojení městskou hromadnou dopravou:

a/ z „Hlavního nádraží“ tramvají č. 9 až na konečnou „Sídliště Řepy“ (cca 40 min. jízdy, interval odjezdů 5-10 minut)

b/ metrem na stanici „Anděl“ a poté tramvají č. 9 nebo č.10 (interval 5 min.) až na konečnou „Sídliště Řepy“ (cca 20 min. jízdy), poté pěšky cca 5 minut z kopce nebo jednu stanicí autobusem 164 v 9.03, 9.33, 10.03, 10.33

c/ na stanici metra Zličín a poté autobusem č. 164 do zastávky „Škola Řepy“ – odjezd v 8.56, 9.26, 9.56, 10.26 (cca 10 min jízdy)

Parkování v okolí Domova je bezproblémové, např. u přilehlého supermarketu nebo v blízkém sídlišti.

NEPŘEHLÉDNĚTE! ✨ NEZAPOMEŇTE! ✨ PŘIJĎTE!

POZVÁNKA

**na Setkání přátel genofondového rozária
v sobotu 10. července 2010 od 11 do 15 hodin
v areálu SOŠ zahradnictví Rajhrad**

Program:

Zpráva o průběhu budování genofondového rozária

✨

Diskuze k dalším úkolům

✨

Prohlídka výsadby ve školní zahradě

✨

Prohlídka výsadby v Augustiánském kláštře v Brně

*V poledne bude podáno malé občerstvení.
Všechny přátele srdečně zveme a těšíme se na hojnou účast.*

*Za
výbor Rosa klubu ČR
a Střední odbornou školu zahradnickou v Rajhradě
Dr. J. Thomas a Ing. B. Zavadil*

Výbor Rosa klubu ČR

NEPŘEHLÉDNĚTE! ✨ NEZAPOMEŇTE! ✨ PŘIJĎTE!

Zpráva o činnosti Rosa klubu ČR v roce 2009

1. Akce organizované Rosa klubem

Proběhly všechny plánované akce, tj. výroční členská a volební schůze, slavnostní vyhlášení růží v soutěžním rozáriu, letní setkání členů v Hradci Králové, setkání přátel genofondové sbírky v Rajhradě, setkání členů pražského odboru Rosa klubu a vydání dvou čísel zpravodaje.

Setkání (mimo soutěž růží!) trpěla nízkou účastí. Ale ti členové, kteří se jich zúčastňují, doporučují, aby se v úsilí je pořádat pokračovalo.

2. Zpravodaje Rosa klubu ČR

V roce 2009 vyšly podle plánu dva zpravodaje, a to č. 96 v únoru, aby přinesl včas pozvánku na valnou hromadu dne 14. března a informace o dalších růžařských akcích během roku a č. 97 v prosinci. Jarní číslo se neslo v tónu nostalgických růží Austinových a jim podobných. Pro poučení jsou uvedena hodnocení pěti knih a tři stránky komentovaných odkazů na webové stránky o růžích. Zimní číslo přineslo zprávy ze všech akcí organizovaných Rosa klubem, včetně kompletního soupisu oceněných růží v Hradci Králové s jejich fotografiemi. Svět růží je zastoupen např. sympoziem k počtě Rudolfa Geschwinda v Krupině na Slovensku, soutěží růží v rozáriu Bagatelle v Paříži a třemi knihami.

3. Mezinárodní soutěž novinek růží v Hradci Králové

Dne 20. června 2009 byly slavnostně vyhlášeny vítězné růže XXVII. ročníku mezinárodní soutěže v Hradci Králové, a to za účasti zástupců města i kraje. Ocenění Zlatá růže města Hradce Králové získal čajohybrid SB.2000.30 Bernarda Sauvageota, majitele firmy Roseaies Auvageot z Francie Organizátoři soutěže opět vydali Bulletin o soutěži v angličtině a s fotografiemi všech oceněných růží; bulletin byl rozeslán všem organizátorům soutěží růží v evropských městech.

4. Internetová stránka Rosa klubu ČR – www.rosaklub.cz

Naše internetové stránky www.rosaklub.cz, zahájené v roce 2007, pokračovaly ve své virtuální existenci. Odkazy (link) na ně, nainstalované na řadě jiných internetových stránek, začaly lákat zájem o činnost Rosa klubu a vedly i k přihlášení nových mladých členů. Navštivte ji i vy, doporučte ji mladým ve svém okolí a zašlete výboru konstruktivní náměty na vylepšení či dodejte podklady pro doplnění. Registrace počtu návštěvníků vykazuje setrvalý stav 20 návštěv týdně.

5. Rozvoj genofondové sbírky růží českých a moravských šlechtitelů

V červenci 2009 se konalo čtvrté setkání přátel národní genofondové kolekce růží v SOŠ zahradnické v Rajhradě, organizované Ing. Bohumilem Zavádilem. Bohužel s velmi nízkou účastí členů Rosa klubu. Po důkladné prohlídce výsadby prvního výběrového sortimentu na důstojném místě u školy následovala prohlídka výsadby růží z kolekce v zahradě Augustiniánského kláštera v Brně, což je významný pokrok na cestě představit tento sortiment veřejnosti. Pro další existenci genofondové sbírky růží českých a moravských šlechtitelů však musí Rosa klub ČR zajistit finanční krytí nákladů, např. pokusit se o dotaci prostřednictvím Ministerstva zemědělství v rámci akcí na zachování národního genofondu všech druhů rostlin.

6. Expozice růží na výstavách ČSZ v Lysé n.L. a v Olomouci

Tuto povinnost Rosa klub, jakožto specializovaná ZO ČZS, uložená ústředím ČZS, zařídil v roce 2009 nikoliv tradičně Doc. Jaša, ale Dr. Jiří Žlebčík jako stálý člen výstavní komise při ústředí ČZS, a to přes značné potíže způsobené počasím v prvním pololetí roku.

7. Členské příspěvky

Ani v roce 2009 neproběhlo placení základních a účelových příspěvků k plné spokojenosti. Skoro u čtvrtiny členů bylo nutno poslat urgence a z nich většina opomenutí napravila. Zbytek byl vyškrtnut z další expedice zpravodajů.

Návrh plánu akcí Rosa klubu ČR v roce 2010 – k diskuzi na valné hromadě

Mimo tradiční aktivity jako jsou:

- Valná hromada v roce 2010,
- průběžné zajištění provozu a slavnostní zakončení 28. ročníku Soutěžního rozária v Hradci Králové,
- vydání dvou dalších čísel zpravodaje – č. 98 (v únoru) a č. 99 (v prosinci?)

výbor navrhuje:

- podílet se na přípravě expozic růží na výstavách v Lysé n.L. a v Olomouci,
- zorganizovat Letní setkání členů Rosa klubu v Praze-Řepích,
- pokračovat v podpoře a rozvoji genofondového rozária v Rajhradu a Brně,
- udržovat průběžný styk s WFRS a jejími členskými společnostmi.

Za výbor: Dr. J. Thomas, předseda

Zpráva o výsledku hospodaření v SZO Rosa klub ČR v roce 2009

Vážení přátelé,

hospodaření Rosa klubu ČR se řídilo rozpočtem schváleným na valné hromadě 14. 3. 2009.

Celkové příjmy ve výši 127.925,15 Kč byly vyšší o 28.925,15 Kč

Celkové výdaje ve výši 130.301,61 Kč byly vyšší o 31.101,61 Kč.

Podrobnější informace o příjmech jsou v přehledu hospodaření, který je nedílnou součástí této zprávy.

U členských příspěvků je příjem nižší o 400 Kč.

Největší část vydání tvoří časopis, rozárium, poštovné a poplatky spořitelně.

Proti začátku roku 2009 je k 1. 1. 2010 zůstatek nižší o 2.376,46 Kč.

Tak jako v minulých letech nesplnili všichni členové povinnost zaplatit členské příspěvky. Šestnáct členů doplatilo příspěvky v letošním roce po urgenci. Děkuji těm členům RK, kteří svoji povinnost splnili.

ORGANIZAČNÍ ČINNOST

Děkuji všem těm, kteří poslali vyšší účelové příspěvky. Jedná se o 84 členy.

Prosím, platte příspěvky v daném roce. Placení v následujícím roce zkresluje hospodaření, ale i přehled o platbách. Z dokladů, které dostaneme, není jasné, za který rok je platba uskutečněna.

Základní členský příspěvek ČZS je 100 Kč. Účelový příspěvek je 80 Kč pro důchodce a 100 Kč pro ostatní členy RK ČR.

Jménem výboru RK navrhuji, aby se tyto částky platily i pro rok 2010. Ze základní ceny známky ČZS 100 Kč se odvádí 60 Kč Územnímu sdružení ČZS hl. m. Praha.

14. února 2010

Vladislav Bártík, hospodář RK

Přehled a rozvaha Hospodaření v SZO Rosa klub ČR v roce 2009

A) Příjmy

	Rozpočet	Skutečnost
Členské příspěvky, účelové a základní	45.000,00	44.600,00
Půjčka	0	14.000,00
Dotace na zpravodaj a soutěžní rozárium	54.000,00	54.000,00
z toho:		
ÚS ČZS Praha	44.000,00	
Magistrát Hradec Králové	10.000,00	
Ostatní příjmy - úroky		224,89
Půjčka		19.000,00
Celkem	99.000,00	117.824,89

B) Výdaje

Odvod části základních příspěvků	7.200,00	7.200,00
Edice, tisk a expedice zpravodaje a ročenky	55.000,00	61.418,90
Náklady soutěžního rozária v HK	15.000,00	22.919,00
Odměny, včetně daně	10.000,00	10.000,00
Klubová činnost	2.000,00	2.224,00
Spořitelní poplatky	3.000,00	3.239,01
Poštovní poplatky	2.000,00	6.310,60
Vrácení půjčky	0	14.000,00
Členský příspěvek WFRS	5.000,00	2.990,10
	99.200,00	130.301,61

C) Rozvaha hospodaření

	Pokladna	Běžný účet	Celkem
Finanční prostředky k 1.1.2009	6.505,00	10.632,02	17.137,02

ORGANIZAČNÍ ČINNOST

Celkové příjmy	21.441,00	106.484,15	127.925,15
Celkové výdaje	21.430,00	108.871,61	130.301,61
Finanční prostředky k 31.12.2008	6.505,00	10.632,02	17.137,02
Výsledek hospodaření 31.12.2009	+11,00	-2.387,46	-2.376,46
Stav financí k 1.1.2008	+6.516,00	+8.244,56	+14.760,56
K 31.1.2010 doplatilo příspěvky 10 členů v částce 2.480,00 Kč			

14. února 2010

Vladislav Bártík, hospodář RK

Návrh rozpočtu SZO Rosa klub ČR na rok 2010

A) Příjmy

Členské příspěvky, účelové a základní	45.000
Dotace na zpravodaje a soutěžní rozárium	54.000
Z toho:	
ÚS ČZS Praha	44.000
Magistrát Hradec Králové	10.000
Plánované příjmy celkem	99.000

B) Výdaje

Odvod části základních příspěvků	7.200
Edice a tisk dvou zpravodajů	50.000
Expedice zpravodajů	5.000
Soutěžní rozárium v HK	15.000
Odměny za grafickou úpravu zpravodajů, daně	10.000
Klubová činnost	2.000
Spořitelní poplatky	3.000
Poštovní poplatky	2.000
Členský příspěvek WFRS, dva roky	5.000
Plánované výdaje celkem	99.200

Plánovaný schodek hospodaření pro rok 2010 200 Kč

14. února 2010

Vladislav Bártík, hospodář RK

**Seznam členů Rosa klubu ČR,
kteří v roce 2009 zaslali zvýšený klubový příspěvek**

paní Květoslava Balašová	500	pan Arnošt Krůl	500
paní MUDr. Jana Bartoňová	300	paní Olga Kubalová	300
paní Ivana Bucanová	400	pan Josef Kuchařík	300
paní Helena Ciochoniová	300	paní Ing. Jana Kuncová	300
pan František Císař	300	pan Miroslav Ladman	400
pan Jan Čech	300	paní Marie Látová	500
paní Ing. Marie Černíková	300	paní Ing. Alice Lázníčková	300
pan Milan Černý	300	pan Ing. Karel Libosvár	250
pan Václav Červený	400	pan Václav Macháček	300
paní Ing. Pavla Dostálová	500	paní Ing. Dagmar Maixnerová	350
pan Josef Ferbas	300	slečna Petra Marvanová	300
paní Ludmila Filipcová	300	pan Jaroslav Mařák	250
pan Ludvík Fišer	300	paní Christie Meile	500
paní Jitka Grigarová	300	paní Ludmila Mišová	250
paní Ing. Alena Haberhauerová	600	paní Ing. Věra Mynářová	300
paní Jarmila Halenová	300	pan Ing. Jiří Olšan	400
paní Ing. Eva Heřmanová	250	paní Jana Obertová	300
pan Graham Hinton	250	paní Alena Pakostová	300
pan Adam Holub	400	pan Miloslav Pilný	500
paní Eva Honzíková	300	pan Ing. Vladimír Pokorný	500
paní Věnceslava Hronová	1000	paní Miroslava Pospíšilová	300
pan Josef Hruška	300	pan Jiří Pozník	300
paní Věra Hubková	380	paní Ing. Jarmila Rubišová	300
pan Josef Humpál	300	manželé Jaroslava a Jiří Rusovi	1000
pan Josef Janura	250	pan Jaroslav Růžička	300
pan Ing. Vladimír Ježovič	400	paní Radmila Trojanová	400
pan Miloslav Johan	250	pan Miloš Sandner	250
pan Ing. Stanislav Kaňák	1000	pan Pavel Sedláček	300
pan Zdeněk Kiesenbauer	500	paní Doc. Ing. Jiřina Spilková	300
pan Ivan Klička	250	paní Ing. Jarmila Svitálková	300
pan Jan Klimeš	300	pan Oldřich Šafář	250
pan Václav Klíma	250	paní Ing. Ingeborg Šestáková	300
paní Květa Kloudová	250	pan Miloslav Šíp	300
paní Anna Kolářská	300	pan Milan Štěpaník	300
pan MUDr. Stanislav Konštický	400	paní Eva Tomanová	300
paní Ing. Helena Kotlíková	250	pan Václav Tomsa	400
pan RNDr. Václav Koula	500	paní Radmila Trojanová	350
pan Adam Kretschmer	1200		

Výbor Rosa klubu ČR jménem všech členů sponzorům děkuje.

Vladimír Bártík, hospodář

Aktuální informace ze soutěžního rozária v Hradci Králové

Ačkoliv je v době psaní tohoto příspěvku zimní období a zdálo by se, že hradecké rozárium spí, není tomu tak úplně. Dovolte, abychom vás seznámili s novinkami ze závěru loňského roku i s aktuálním děním.

České a moravské růže

V první řadě – je velmi potěšující, že máme opět růže od českých a moravských šlechtitelů, a to v poměrně bohatém zastoupení početním a hlavně šlechtitelským. V posledních dvou letech zaslal růže pan **Josef Strnad z Rosic u Brna** a dále pan **Bohumil Petruželka ze Ždírců**. Pro letošní ročník soutěže jsme dostali růže od **ing. Vojtěcha Benetky z Prahy** (před několika lety zvítězila jeho krásná růže Rudolfiná v kategorii popínavých růží), dále od pana **Miloslava Šípa ze Skaličan** a také od pana **Petra Havla** (pokračovatel známého českého šlechtitele Josefa Havla) z **Hlavňova**. Doufáme, že nejde o dočasný úkaz a budeme ses růžemi z českých zemí setkávat při hodnocení i nadále.

Austinovy růže

Před rokem jsme se ve Zpravodaji poprvé zmínili o našem úsilí získat do rozária dnes patrně světově nejproslulejší růže, kterými jsou anglické růže šlechtěné Davidem Austinem ve Wolverhamptonu ve Velké Británii. Po několika letech bylo toto úsilí korunováno úspěchem, a tak máme již od podzimu **poprvé zasazeny na stanovištích i Austinovy růže**. Jsme sami zvědaví, jak se jim bude mezi ostatními růžemi při zachování stejných pěstebních podmínek dařit a jaká získají hodnocení. Chtěl bych na tomto místě poděkovat příteli dr. Thomasovi, protože především díky jeho osobnímu kontaktu s panem Bobem McLintockem, hlavním evropským obchodním manažerem firmy David Austin Roses Limited, bylo možné růže získat. Věříme, že jde o první krok k navázání dlouholeté spolupráce s tímto renomovaným producentem růží.

Problémy se zimními zásilkami růží

Problém, který vyvstal v posledních letech, je zasílání růží během zimního období. Tak jako v loňském roce, i letos dorazily růže od některých šlechtitelů během ledna, naneštěstí právě v době extrémně silných mrazů, které mohly růže poškodit. Stalo se tak již před několika málo lety, upozornili jsme tehdy na tuto skutečnost konkrétní společností, v propozicích uvádíme, že preferujeme podzimní zásilky, nicméně praxe především u francouzských šlechtitelů zatím zůstává nezměněna a odesílají růže až po novém roce v lednu. Je pravda, že letošní zima se dotkla významně i jižněji položených zemí, jako je Francie a dokonce i Španělsko, takže např. firma Reuter Frères letos oznámila všem rozárium, jejichž soutěží se účastní, že vzhledem k extrémním podmínkám nebude růže letos vůbec zasílat. Ani to ovšem není dlouhodobě optimální řešení. Budeme se tedy snažit apelovat na šlechtitelské společnosti, aby růže zasílali pokud možno na podzim.

Rozšiřování rozária

V půli ledna letošního roku proběhlo naše setkání s představiteli vedení společnosti Technické služby města Hradce Králové. Tato společnost se zásadní měrou podílí na finančním i personálním zajištění správy rozária, bez její podpory by nebyl provoz rozária prakticky možný. Za vedení společnosti se schůzky účastnil ředitel ing. Jiří Henzl, šéf odboru městské zeleně ing. Daniel Jeřábek a také projektová manažerka městské zeleně ing. Monika Švástová, která má nově ve své péči speciálně rozárium. Předmětem jednání byl především návrh na rozšíření rozária, problém, který se v různých podobách v minulosti řešil. Při loňské osobní návštěvě pana ředitele Henzla na vyhlášení výsledků jsme s ním probrali možnosti a potřeby rozária. Dospěli jsme tehdy k velmi reálnému návrhu rozšíření plochy do prostoru těsně s rozáriem sousedícím, prostoru, který je v majetku města,

což je při ceně pozemků v Hradci Králové zásadní okolnost. Plocha by se nezvětšila dramaticky, odhadem o cca 20-25% současné výměry, umožnila by již ovšem realizovat ty důležité prvky, u kterých usilujeme, např. dnes postrádanou archivaci vítězných růží na samostatných stanovištích. Nedošlo by také k výraznému nárůstu nákladů na správu a údržbu rozárie. I samotná realizace vyžadující posunutí čelního zděného plotu by byla v objemu financí, který by si město snad mohlo dovolit i za současné složité finanční situace. Nic není samozřejmě jisté, k vlastní případné realizaci povede ještě celá řada správních i technických kroků, ale z velmi pozitivního, iniciativního a současně evidentně realistického přístupu vedení Technických služeb jsme nabyli dojmu, že **tentokrát jsme k rozšíření blíže, než tomu bylo kdykoliv dříve**. Kolegům jsme již předali kopie původních architektonických výkresů rozárie, na jejichž základě bude vypracován nový návrh na rozšíření.

Obnova doprovodné výsadby v rozáriu

Rozárium nejsou jen záhony růží, ale také celá řada doprovodných zahradních prvků a především doprovodné výsadby rostlin. Původní dřeviny, jehličnany i listnaté stromy a keře, byly vysázeny mnohdy již před třiceti lety a dnes jsou již často přestárlé a neestetické, přistoupili jsme proto k jejich postupné obměně. V první řadě se jedná o čtyři záhony ve středu rozárie - již na podzim byly odstraněny nevzhledné jalovce a borovice, nahradily je výsadby zakrslých kultivarů jedlí, smrků a borovic. Na jaře pak ještě budou dosazeny trvalky, pravděpodobně s důrazem na nové a zajímavé ozdobné trávy z rodu *Miscanthus*. Za nápad provést razantnější úpravy v osázení a především za vytvoření vlastního návrhu bychom chtěli upřímně poděkovat příteli Zdeňku Kiesenbauerovi z Dendrologické zahrady Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví v Praze Průhonících.

Slavnostní vyhlášení výsledků 2010

Termín slavnostního vyhlášení výsledků již XXVIII. ročníku soutěže novinek růží byl stanoven na sobotu **12. června 2010**. V minulosti se konala tato vyhlášení obvykle v termínu o týden pozdějším, nicméně v posledních několika letech, kdy po zimě následoval téměř okamžitě nástup neobvykle teplého jara a až horkých květnových dní, docházelo k tomu, že růže už byly nakvetlé velmi brzo. Před třemi lety bylo dokonce tak teplé počasí, že jsme na poslední chvíli posouvali termín prvního hodnocení růží o dva týdny kupředu na úplný počátek června. Věříme tedy, že pro letošek stanovený termín by mohl být správnou volbou, i když to ukáže samozřejmě až skutečnost.

*Za hradecké rozárium
Václav Koula*

BLANKA, sadovka, V. Benetka, 1993

foto 1

CANTILENA BOHEMICA, HT, J. Havel, 1977

foto 2

*Všem členům, kteří se v roce 2010
dožijí významného životního jubilea
přejeme předem mnoho zdraví,
osobní a rodinné pohody
do dalších let!*

Výbor Rosa klubu ČR

<p>90 paní Heleně Ciochoniové z Karviné
panu Arnoštovi Krůlovi z Orlové</p>	<p>60 paní Ing. Aleně Svozilové z Prahy
panu Ing. Janu Bielmaczovi z Kozolup</p>
<p>85 paní Žofii Šnajdrové z Hustopeče n. B.
panu doc. Ing. Bohumilu Jašovi, CSc.
z Brna</p>	<p>panu Františku Krlínovi z Tučap
panu Ing. Josefu Urbanovi ze Želešic
paní Ing. Evě Valdmanové z Prahy</p>
<p>80 panu Miloši Sandnerovi z Chebu
panu Miloslavu Johanovi z Prahy –
Nedvězí</p>	<p>panu Miloslavu Šípovi ze Skaličan
55 panu Ivanu Písaříkovi ze Štáhlav
paní Jaroslavě Kutíkové z Leskovic</p>
<p>75 panu Ladislavu Kohoutkovi z Karviné
panu Osvaldu Trtílkovi z Unína
u Tišnova
paní Ing. Jarmile Svitálkové
z Prahy - Řep</p>	<p>paní Olze Kubalové z Prahy-Lysolaj
panu Václavu Stezkovi z Přerova n. L.
paní Ing. Dagmaře Maixnerové
ze Samotížek</p>
<p>70 paní Jindře Šmídové z Dřív
paní Simoně Boarové z Janova n. N.</p>	<p>50 panu Dr. Jiřímu Žlebčíkovi z Průhonic
panu Václavu Tomsovi z Jenštejna
paní Jarmile Kožené z Jičina</p>
<p>65 panu Ivu Kalousovi z Prahy
panu Janu Patočkovi z Prahy
paní Jarmile Rusové z Dohalic
panu Pavlu Schrötterovi z Prahy -
Koloděj
paní Emilii Němečkové z Otrokovic
panu Vladimíru Wasserbauerovi
z Přibyslavi</p>	

Soupis sestavili Ing. Alena Haberhauerová a Dr. J. Thomas

Informace o členské základně

Dlouhá léta se již starám o členskou základnu ROSA klubu a je zajímavé pozorovat její vývoj. V době, kdy jsem kartotéku přebírala po přítelkyni Jehličkové (r. 1980), bylo v ROSA KLUBU evidováno téměř 1300 členů. Kartotéka byla vedena v papírové formě a činit z ní výpisy byla obtížná práce. Adresy na obálky Zpravodaje jsme psali a nalepovali ručně. V roce 1990 jsem celou členskou základnu převedla na počítač, což nám umožnilo pohotovité získávání informací i automatizovanou výrobu adresných štítků na obálky.

Po roce 1989 nastal masivní úbytek členstva, odešlo téměř 1000 členů a zájem o vstup do Rosa klubu byl též minimální. V letech 1990 - 1992 činil celkový přírůstek pouhých 6 členů. Proto výbor Rosa klub v té době vyvinul velké úsilí na propagaci spolku a výsledek se dostavil. V letech 2000 - 2003 jsme v průměru přijímali 12 členů ročně. V letech 2004 - 2009 se příjem nových členů ustálil a pohyboval se v průměru kolem 7 členů za rok. Je potěšující, že zájem projevují zejména mladí lidé. Stav členské základny k 31.12.2009 je 305 členů.

V ROSA klubu jsou stále evidováni přátelé, kteří vstoupili v roce 1968. Jsou to: Lhotská Irena Hlavnice, Urban Josef, senior Želešice, , Petera Jaroslav Hradec Králové, Macháček Václav Praha - Kunratice, Hanyk Josef Ústí nad Orlicí, Fait Josef Staňkov, , Doc. Ing. Bohumil Jaša, CSc. Brno, Kalous Ivo Praha, , Chaloupka Jindřich Lužec nad Cidlinou, Johan Miloslav Praha, Mařák Jaroslav Praha,

Je rovněž zajímavé sledovat, z jakých lokalit členové ROSA klubu pocházejí. V tabulce jsou vyjmenovány obce, kde bydlí alespoň dva členové ROSA klubu. Města a vesnice, kde je evidován pouze jeden člen, v tabulce nejsou. Takových obcí je 148.

Praha	53	Holovousy	2
Hradec Králové	30	Chlumec nad Cidlinou	2
Brno	10	Karviná	2
Plzeň	9	Letovice	2
Olomouc	8	Litomyšl	2
Chrudim	3	Nová Paka	2
Kladno	3	Protivín	2
Litoměřice	3	Roztoky u Prahy	2
Lužec nad Cidlinou	3	Soběslav	2
Průhonice	3	Tachov	2
Albrechtice	2	Zdice	2
Dlouhá Loučka	2	Želešice	2
Dohalice	2		

Ing. Alena Haberhauerová - evidence členstva

Kalendář růžařských a zahradnických akcí v roce 2010

DOMA

Valná hromada členů Rosa klubu ČR

For GARDEN 2010, 5. veletrh zahradní architektury, nábytku a techniky,

Tržnice Zahady Čech

Dům a zahrada

FLORA Olomouc – jarní etapa; viz www.flora-ol.cz

Zahrada Vysočín – výstava lilií

Soutěžní rozárium Rosa klubu v Hradci Králové, Den otevřených dveří

Slavnosti pětilisté růže, 23. ročník, www.ckrumlov.cz/slavnosti-s-fotogalerii!

Letní setkání členů Rosa klubu ČR

SEMPRA FLORA Dny otevřených dveří – balkonové květiny, www.sempraflo.cz

Setkání příznivců genofundové sbírky růží českých šlechtitelů

Den otevřených dveří Růžové školky manželů Pelcových, blíže <http://ruze.unas.cz>

KVĚTY 2010, 14. celost. výstava ČZS, www.zahradkari.cz; www.vll.cz

Sempra Praha – Dny otevřených dveří, www.sempra.cz

Klatovský karafiát

Výstava květin a zeleniny, tradiční výstava na vodním hradu

FLORA Olomouc – letní etapa, současně Letní zahradnické trhy, viz www.flora-ol.cz

Výstava růží, Starkl, www.starkl.com

Výstava květin Čimelice 2009

Růže a květy podzimu, tradiční výstava

Zahrad Čech – 32. ročník nejnavštěvovanějšího zahradnického veletrhu

Flora Olomouc – podzimní etapa, www.flora-ol.cz

Brněnská růže

VE SVĚTĚ

Regional Rose Convention 2010 + World Rose Festival, www.worldrose.org/China2010

Další zahradnické výstavy a bližší informace jsou uvedeny na adrese www.zahradkari.cz/vystavy

Všechny růžařské akce pro rok 2010 po celém světě jsou uvedeny na adrese www.worldrose.org

Data konání (jen orientačně **dle loňských**) slavnostního vyhlášení vítězů v soutěžích nových růží v roce 2010 - Zařadte si do itineráře své cesty do zahraničí!

Místo	Datum	Místo	Datum	Místo	Datum	Místo	Datum
Barcelona	7. 5.	Paříž-Bagatelle	12. 6.	Baden bei Wien	20. 6.	Dublin	10. 7.
Madrid	21. 5.	Nantes	18. 6.	Ženeva	12. 6.	Belfast	17. 7.
Řím	15. 5.	Hradec Králové	12. 6.	St. Albans	červen	Glasgow	21. 8.
Monza	21. 5.	Saverne	16. 6.	Kortrijk	konec června	Le Roeulx	4. 9.
Lyon	4. 6.	Baden-Baden	17. 6.	Haag	8. 7.		

Datum zažlutěných soutěží nebylo do uzávěrky zpravodaje na www.worldrose.org zveřejněno.

Zpravodaj Rosa klubu ČR č. 98

Informace z Českého zahrádkářského svazu

Dne 2. 2. 2010 vyšel **Věstník ČZS č. 1/2010**, je ke stažení jako PDF na adrese http://www.czsos.cz/vestniky/vestnik_2010_1.pdf; obsahuje:

- **nově doplněné stanovy svazu; doporučujeme přečíst a nadále sledovat další čísla na této adrese, 3 až 4 krát ročně**
- výsledky ustavujícího zasedání republikové rady ČZS na volební období 2010 – 2014
- programovou orientaci svazu
- rozpočet na rok 2010

Novým předsedou byl zvolen Ing. Jan Hinterholzinger, CSc., předchozí předseda MUDr. Josef Kříž je nadále členem Představenstva RR

Dne 4. 2. 2010 svolal Ing. Jan Hinterholzinger poradu všech SZO; bylo zastoupeno 10 SZO ze 16 zaregistrovaných.

Nový předseda slíbil, že on i RR se budou SZO věnovat podstatně citlivěji; na místě byl př. Ing. Jan Dvořák ze SZO DAGLA kooptován do RR jako zástupce SZO.

Nabídl, že by **všechny SZO mohly být sdruženy v jedno ÚS** (územní sdružení), že by mohly mít větší vliv na výši dotace i rozhodování RR (tato nabídka ale není uvedena v nových stanovách!). Rosa klub zatím podléháme ÚS hl. m. Prahy a na nezájem si nemůže stěžovat. Protože zájem o dotace stoupá, tak by se v takovém ÚS SOZ dal očekávat spíše větší boj o peníze. Účastníci porady byli též zdrženliví k této organizační změně. **Ale dáváme to k uvážení všem členům RK.**

RR upravila stanovy ČZS tak, že je možné jen jedno členství v ČZS pro osobu, ale v jiných ZO nebo SZO může **hostovat**. To máme v RK splněno, máme členy nepřímé (hlášené v jiných ZO, tedy hostující) a přímé (hlášené v ČZS prostřednictvím RK a platící základní členský příspěvek 100 Kč, z čehož odvádíme 60 Kč na ústředí).

Oznámil, že **dotace z MZe jsou pro 2010 přislíbené**, ale na další léta to závisí „na politické vůli“!?

Účast RK na svazových výstavách (Lysá) a expozicích ČZS (Flora, Litoměřice apod.) zajistí Dr. Žlebčík, stálý člen Komise pro SZO, obvyklou cestou.

Nový předseda ČZS vyslovil ochotu předložit problematiku finančně podpory genofundové sbírky růží českých šlechtitelů v Rajhradě (náklady činí odhadem na 0,5 mil. Kč ročně) na příslušném odboru MZe, které se zabývá genofondy obecně a dotacemi z EU. **Očekává tedy oficiální žádost Rosa klubu ČR - připraví předseda s Ing. Zavadilem.**

ČS. ČERVENÝ KRÍŽ, polyantka, J. Böhm, 1938 foto 3

Výbor RK ČR

Kde u nás rostou české růže

Zjistil jsem, že v u nás nabízených a pak pěstovaných růžích, vládne někdy nepořádek. Z reklamních důvodů se přečeňuje barva růží (modrá, černá) i jejich vzrůst (pnoucí, sadové). Tvoří se podivné skupiny růží, které nelze považovat za přesně definované, ani šířeji užívané – např.: růže francouzského venkova, keřovité, křovité, nostalgické, patiové, renesanční, romantické, starých malířů, terasové, trsnaté. Jak se v tom má chudák zákazník orientovat? Potíže jsou i s jmény růží, kde k mnoha synonymům přistupují nedovolené pokusy o překlad originálního názvu do češtiny (např. Schöne Berlineriner=Berlínská Krásavica), zkracování jmen, změna písmen (třeba C za K). V každém našem rozáriu dochází v menší či větší míře k přehození jmenovky za sousední. Než je sjednána náprava, mnoho lidí si špatný název opíše. Barvy růží bývají popisovány a fotografovány podle květů vybledlých, zakrnělých či jinak atypických. Nelze se pak ani divit, že se pod jedním jménem pěstují dvě i více zjevně odlišné růže (Česká Pohádka). Nalezení správného názvu je tedy občas práce přímo detektivní a nevede vždy k jednoznačnému závěru.

Na tyto okolnosti, bych chtěl upozornit, protože také mezi našimi odrůdami (kde bychom měli mít pořádek především) jsou nejasnosti. Někdy se táhnou již mnoho let, a to dokonce i v případech růží, u nichž máme k dispozici originální popis šlechtitele. V následujícím přehledu se dovoluji omezit na růže vzniklé na území ČR. Je to z čistě prostorových důvodů velikosti tabulky, protože za naše stále považují také růže slovenské. Velmi bohatý sortiment růží je od šlechtitele Geschwinda. Tuto osobnost (letos uplyne 100 let od úmrtí) počítají mezi své šlechtitele Rakušané (psal německy), Maďaři, Češi, Slováci. V Čechách se narodil, působil na více místech, ale růže šlechtil na dnešním Slovensku. V tabulce jsou proto zohledněny jen ty jeho růže, mající v názvu místo v Čechách.

Cílem příspěvku je poskytnout ucelený přehled našich odrůd růží včetně jejich stručné charakteristiky. Zachování dřívě vzniklých odrůd rostlin nám umožňuje poznat úroveň šlechtitelské práce v určité době, použité postupy, výchozí rostlinný materiál. Pochopitelně se otevírá možnost pokračování na současnou úroveň. V neposlední řadě je třeba považovat odrůdy vzniklé na určitém území také za kulturní památku. Platí to obecně a nejenak tomu

ČSR, sadovka, J. Böhm, 1934

foto 4

DR. ECKENER, pnoucí, V. Berger, 1929

foto 5

DUKÁT, HT, S. Brabec, 1980

foto 6

GENERAL ŠTEFANIK, sadovka, J. Böhm, 1932 foto 7

HELENKA, HT, R. Tesai, 1989 foto 8

JABLOŇOVÝ KVĚT, V. Benetka, 1996 fotot 9

JOSEF KLIMEŠ, sadovka, J. Urban sen., 1985 foto 10

je i u našich růží. Nemůžeme se sice srovnávat s růžařskými velmoceři, jako jsou Německo, Francie a Velká Británie, ale vznikly u nás některé velmi kvalitní odrůdy se zahraničními naprosto rovnocenné, kterým k většímu rozšíření a slávě chyběla a chybí jen větší reklama. Nespornou výhodou českých růží je jejich výborné přizpůsobení místním klimatickým podmínkám.

Růže vyšlechtěné na území ČR byly ve velké míře poprvé soustředovány v meziválečném období v Blatné v jihozápadních Čechách. Jan Böhm zde mimo vlastních výpěstků pěstoval a uváděl na trh růže dalších šlechtitelů. Byli to zejména Berger, Brada, Mikeš, Nováček, Šašek, Šulc a Zeman (Böhm 1938, Drhovský 2002). V roce 1934 byl otevřen Růžový sad na Petříně na ploše 2 ha, ale s omezeným sortimentem. První ucelená kolekce růží včetně našich odrůd vznikala v letech 1954 až 1962 pod vedením P. Svobody v arboretu Peklov v Kostelci nad Černými lesy a čítala celkově přes 800 odrůd (Svoboda 1967). V roce 1963 byl tento sortiment přestěhován do Průhonice u Prahy (nyní BÚ AV ČR, v.v.i. a VÚKOZ, v.v.i.). V roce 1965 bylo ze stejného výchozího materiálu založeno rozárium v Arboretu Borová hora Technické univerzity ve Zvoleni (Svoboda 1970). V každé z těchto tří institucí je dnes kolem sta našich domácích odrůd.

Z dalších větších kolekcí je třeba zvláště jmenovat roku 1972 založené rozárium na výstavišti Flory Olomouc (Havlů, Jaša, Klimeš 1977, Rubišová 1982), kde je v zvláštním oddělení nyní přes 60 odrůd českých růží. Poslední tři roky se soustřeďují naše odrůdy v Národní genofondové sbírce růží Rosa klubu v areálu SOŠ zahradnické v Rajhradě u Brna. Byla založena po výzvě Světové federace růžařských společností (WFRS). Jednotlivé státy mají pečovat o uchování místních růží z důvodů historických, genetických a šlechtitelských (Anonymus 2004, Zavadil, Jaša 2007, Zavadil 2008). Pochopitelně nalezneme naše odrůdy ve školkách na většině míst, kde vznikly – Rosice u Brna (Strnad), Skaličany u Blatné (Šíp), Želešice u Brna (Urban), Hlavňov u Tábora (Havel). Někdy jsou dostupné i popisy odrůd (Böhm 1938, Urban 1988) a práce souborně se zabývající problematikou (Žlebčík 1997, Glváč 1998, Hieke 2004, Thomas 2006a, 2006b), k nimž se řadí i oficiální webové stránky Rosa klubu (<http://www.rosaklub.cz/>).

Z hlediska jednotlivých skupin růží byly dříve jistě nejžádanější a nejvíce také šlechtěné růže velkokvěté; tedy čajohybridy a velkokvěté floribundy. V poválečném období je větší pozornost věnována i mnohokvětým floribundám; odrůd jiných skupin není mnoho.

Údaje v tabulce byly získány přímo na místě pěstování v letech 2004 až 2009 (pouze u nezvěstných růží jsou z literatury), místa pěstování byla v této době opakovaně navštěvována, odrůdy přeuročovány, aktualizováno zařazení růží do příslušné skupiny a zjišťovány všechny údaje, které tabulka obsahuje. Do tabulky jsou zařazeny pouze ty odrůdy, u nichž je známo alespoň zařazení do skupiny a barva květu. K dalším růžím s nejasnými a neúplnými údaji (a že je jich dost) se někdy vrátíme.

Podařilo se ve většině případů navázat kontakty ve školkách, kde byly růže šlechtěny a získat zde podporu pro spolupráci. Byly vytvořeny webové stránky, které poskytují informace o všech růžích, tedy nikoliv jen našeho původu, které se u nás pěstují, prodávají nebo jsou zmiňovány v naší růžařské literatuře (Žlebčik et Žlebčik 2006).

Tabulka poskytuje přehled o 267 odrůdách růží, které vznikly na území ČR a jsou předpoklady, že by se zde mohly stále pěstovat. Odrůdy jsou charakterizovány uvedením šlechtitele, roku vzniku, skupinou, barvou a velikostí květu i výškou rostliny. Nejdůležitější částí přehledu je uvedení českých a slovenských rozářií, školek a botanických zahrad, kde bylo pěstování těchto odrůd v posledních třech letech ověřeno. Podařilo se nalézt 218 odrůd, o existenci 49 jsou zatím pochybnosti.

Z historických údajů se stále objevují další nejasné případy odrůd našich šlechtitelů, které bude nutné dále prověřit; vyloučit synonyma. Cenné odrůdy jsou občas nalezeny i u drobných pěstitelů, kde mohou desetiletí přežívat. Existence dalších odrůd je pak pravděpodobná nebo již i prokázána v zahraničních rozářiích (Sangerhausen, Vídeň, Báden u Vídně) a bylo by žádoucí přemnožení u nás.

Jiří Žlebčik

J. G. MENDEL, floribunda, J. Urban sen., 1989 foto 11

LIDKA, HT, J. Urban sen., 1985 foto 13

LUDVÍK VEČEŘA, pnoucí, L. Večeřa, M. Látová, 1976 foto 14

Výběr odrůd s uvedením cenných vlastností

Blanka (Benetka 1993), *foto 1*

Sadová růže s bílými prázdnými květy patří mezi rugosa hybridy. Vyniká kompaktním nižším vzrůstem.

Cantilena Bohemica (Havel 1977), *foto 2*

Dvoubarevná růže se zajímavou kombinací odlišné barvy na líci a rubu květních plátků, kdy karmínově růžová přechází v stříbřitě bělavou s růžovým nádechem. Vynikající vlastnosti této odrůdy včetně vůně se nejlépe projeví za teplého a suchého počasí.

Čs. Červený Kříž (Böhm 1938), syn. Československý Červený Kříž, Čsl. Červený Kříž, *foto 3*

Typická polyantka upoutá záplavou čistě červených květů. Tuto červeně si zachovává po celou dobu kvetení. Barevná plocha vynikne při pozorování z dálky, ale růže je vhodná i pro řez.

ČSR (Böhm 1934), *foto 4*

Sadová růže s velmi pozoruhodnou a neobvyklou barvou. Prolínají se zde v prouzcích odstíny světle růžové a červenorůžové.

Dr. Eckener (Berger 1929), *foto 5*

Také i tato dobře rostoucí a nevymrzající pnoucí růže vznikla u nás, a to v Chomutově. Upoutá čistě růžovou barvou i elegantně volně stavěným květem.

Dukát (Brabec 1980), *foto 6*

Nižší čajohybrid, u něhož se při plném rozvíti objevuje volný střed. Velikost květu je až 12 cm. Barva je výrazně žlutá a neblednoucí. Naproti tomu poupata jsou sice také žlutá, avšak s červeným lemováním.

General Štefanik (Böhm 1932), *foto 7*

Rozložitá 100 cm vysoká sadovka patřící mezi růže stolisté. Nespornou předností je velmi tmavá fialová barva a silná vůně poněkud neuspořádaného květu, který má průměr 5 cm. Růže nakvétá na počátku léta. Je stále pěstovaná a žádaná.

Helenka (Tesař 1989), *foto 8*

Čajohybrid nevsední barvy. Velmi světle oranžový střed s růžovým nádechem přechází do bělavého okraje. Dokonalá stavba květu.

Jabloňový Květ (Benetka 1996), *foto 9*

Sadová růže patří mezi rugosa hybridy. Vyniká kompaktním nižším vzrůstem a velmi ojedinělou barvou prázdných květů, jenž jsou bílé s světle růžovým orámováním.

MILEVSKO, sadovka, L. Večeřa, M. Látová, 1980 *foto 16*

MORAVA, HT, J. Strnad, 1970

foto 17

PRŮHONICE, sadovka, Večeřa, 1973

foto 18

Josef Klimeš (Urban 1985), *foto 10*

Rozložitá sadovka s květy ukrytými spíše uvnitř keře. Podle velmi tmné červenočerné barvy i svinutých plátků i tvaru keře je růže na první pohled rozpoznatelná a ojedinělá.

J. G. Mendel (Urban 1989), *foto 11*

Floribunda nebo nižší sadovka s dobrým zdravotním stavem. V květu se kombinují světle červené, oranžové a růžové tóny; vše vhodně doplňuje temný list.

Koré (Urban 1980), *foto 12 (na zadní str. obálky)*

Neobyčejně bujně a zdravě rostoucí sadovka s růžovými květy, které jsou velikostí i stavbou plně srovnatelné s čajohybridy.

Lidka (Urban 1985), *foto 13*

Vysoký čajohybrid nezaměnitelný a z daleka viditelný pro svou jásavě červenou barvu. Důležitým rozpoznávacím znakem je dále, že v plně otevřeném květu se špičky květních plátků svinují vně. Jde o dobře rostoucí a kvalitní odrůdu.

Ludvík Večeřa (Večeřa, Látová 1976), *foto 14*

Neobyčejně vitální a zimovzdorná pnoucí růže. Ludvík Večeřa je typickou jednou kvetoucí odrůdou ovšem s velmi dlouhým obdobím kvetení v červnu a červenci. Květy mají červenou neblednoucí barvu.

Marietta Silva Tarouca (Zeman 1925), *foto 15 (na přední str. obálky)*

Vitální pnoucí růže. Kvetे většinou jen na počátku léta, růžová barva.

Milevsko (Večeřa, Látová 1980), *foto 16*

Velmi zimovzdorná široce rostoucí sadová růže má někdy přímo bochníkovitý neobvyklý tvar. Růže je spíše jen jednou kvetoucí počátkem léta, ale ojedinělé květy se objevují i později. Zejména podle tvaru keře dobře rozpoznatelná a nenáročná odrůda.

Morava (Strnad 1970), *foto 17*

Čajohybrid s květy fialově růžového zbarvení; jemně stínovaný. Stavba květu je dokonalá.

Průhonice (Večeřa 1973), *foto 18*

Vysoká sadová růže s mírně obloukovitě skloněnými výhony, květy jsou výrazně růžovočerveně zbarvené. Stavba květenství je volná, takže každý květ je dobře patrný. Okrasný význam mají i šípky objevující se někdy současně s posledními remontujícími květy.

REGINA, HT, J. Urban sen., 1983

foto 19

ROMANCE, polyantahybrid, J. Urban sen., 1975 foto 20

ROZTOMILÁ, polyantka, J. Urban, 1986

foto 21

RUDOLFÍNA, pnoucí, V. Benetka, 2002

foto 22

Regina (Urban 1983), *foto 19*

Vyšší růžový čajohybrid je nápadný poupaty, která nabývají brzo oblíbený vysoký tvar.

Romance (Urban 1975), *foto 20*

Temně rudý polyantahybrid; květy mají vzdušnou stavbu. Bývá odolnější k houbovým chorobám než mnohé červené podobné růže.

Roztomilá (Urban 1986), *foto 21*

Polyantka s velmi bohatými úhlednými květenstvími, barva růžová s bílým středem.

Rudolfína (Benetka 2002), *foto 22*

Intenzivně růžově vybarvená jednou kvetoucí pnoucí růže, která ovšem částečně na podzim někdy remontuje. Rychle rostoucí výhony si zachovávají velmi dobrý zdravotní stav do podzimu, čímž růže vyniká nad podobné odrůdy.

Rusalka (Brada 1934), *foto 23*

Mohutně narůstající převážně jednou kvetoucí pnoucí růže. Velmi světle fialová barva přechází při dokvétání až v bílou.

Zorka (Večeřa 1975), *foto 24*

Středně vysoká floribunda s volnou stavbou květu se vyznačuje proměnou červených poupat na pronikavě růžové květy.

RUSALKA, pnoucí, Dr. G. Brada, 1934

foto 23

ZORKA, floribunda, L. Večeřa, 1975

foto 24

Z českých růží se prakticky v každém našem rozáriu a větší školce setkáme s odrůdami: Cantilena Bohemica, Helenka, Josef Klimeš, Koré, Lidka, Rudolfína.

Zpracovaná zajímavá literatura

ANONYMUS (2004): Pracovní setkání Komise WFRS pro zachování genofondu růží v Průhonicích. – Zpravodaj Rosa klubu, č. 88: 11.

BÖHM, J. (1938): Dvacet let československých růží. – Blatná, 204 s.

DRHOVSKÝ, K. (2002): Neuskutečněná růžová zahrada v Blatné, – Růže ve veřejné zeleni, Klatovy: 133–136.

GLVÁČ, F. (1998): Královna květin od minulosti k dnešku. – SOUP, Bratislava, 151 s.

HAVLŮ, J., JAŠA, B., KLIMEŠ, J. (1977): Růže královna květin. – SZN, Praha, 347 s.

HIEKE, K. (2004): České šlechtění okrasných dřevin. – SŠ ČR, 231 s.

RUBIŠOVÁ, J. (1982): Katalog růží. – Flora Olomouc, 72 s.

SVOBODA, P. (1967): Rosarium. – Zprávy Botanické zahrady ČSAV Průhonice, č. 5, 65 s.

SVOBODA, P. (1970): Růže v Arboréte Borová hora. – Vysoká škola lesnická a dřevárská vo Zvolene, 134 s.

THOMAS, J. (2006a): Soupis růží vyšlechtěných v ČR mezi světovými válkami a jejich zastoupení v rozáriích. – Zpravodaj Rosa klubu, č. 92: 34–36.

- THOMAS, J. (2006b): Soupis růží vyšlechtěných v ČR po 2. světové válce a jejich zastoupení v rozáriích. – Zpravodaj Rosa klubu, č. 92: 36–38.
- URBAN, J. (1988): Vývoj šlechtění růží na ŠS Želešice. – Problematika pěstování a rychlení růží. – Rosa klub, Olomouc: 36–44.
- ZAVADIL, B. (2008): Zpráva o stavu a výhledech genofondové sbírky českých růží. – Zpravodaj Rosa klubu, č. 95: 13–14.
- ZAVADIL, B., JAŠA, B. (2007): Budoucnost a genofondové fondy odrůd a druhů růží ČR. – Zpravodaj Rosa klubu, č. 93: 16–17.
- ŽLEBČÍK, J. (1997): Růže v moderní zahradě. – Grada, Praha, 116 s.
- ŽLEBČÍK, J., ŽLEBČÍK, R. (2006): Růže v ČR, jejich popis a fotografie. – <http://ruze.wi.cz/>

Prosím naše čtenáře, aby zasílali zprávy o chybách v tomto přehledu i další informace na: jiri.zlebcek@seznam.cz nebo na tel. 775 06 13 51.

Dr. Jiří Žlebčík

Soupis odrůd růží českých šlechtitelů

Odrůda	Šlechtitel	Rok	Skupina	Výška rost. (cm)	Barva květu	Průměr květu (cm)	Místo pěstování
Adolf Deegen	Böhm	1935	ČH	70	R	9	B
Alena	Večeřa	1975	ČH	80	Č+sŽ	10	A,C,O,P
Alois Jirásek	Böhm	1931	ČH	80	Ž+B	9	A,B,C
Ametyst	Urban	1976	ČH	110	sFsM	10	A,O,P
Ančí Böhmová	Böhm	1929	FL	120	R	?	B
Andrea	Urban	1960	ČH	?	sŽ	?	?
Andulka	Brada	1935	ČH	?	OR	?	?
Anička (1949)	Valášek	1949	PL	90	tČ	2	B
Anička (1957)	Valášek	1957	MI,PL	70	sČ	2	B,K
Anna	Urban	1990	ČH	90	R	10	Z
Antonín Dvořák	Böhm	1933	FG,ČH	80	sR	9	B,C,P
Astré	Kukla	?	ČH	?	sŽ	?	?
Aureola	Böhm	1934	ČH	?	Ž	?	B
Aurora	Strnad	1970	ČH	110	tR+sR	9	A,R
Ave Maria	Böhm	1933	PN,S	150	B	6	B,C,K,O,P
Barunka	Urban	1983	FL	70	R	8	A,C,O,S
Bedřich Smetana !	Böhm	1932	S,PH	110	Č	8	B,O
Bezruč	Böhm	1938	ČH	80	Ča	9	B,P,X
Bílá Junior Miss	Strnad	1970	ČH	?	B	?	?
Bílá Zorina	Strnad	1978	FL,ČH	80	B	8	R
Bílý Ideál	?	?	PN,S	400	B	6	O,X
Blaník	Večeřa	1964	ČH	100	Č+tČ	9	B,P
Blanka	Benetka	1993	Sr	110	Bp	7	A,P
Blatenská Hvězda	Böhm	1938	ČH	60	tŽ	?	B
Blatenská Královna	Böhm	1934	PN	250	R	?	B
Blatná	Böhm	1927	ČH	70	ČF	10	B,C,P,X
Bobravka	Urban	1973	FL,S	120	RČ	9	A,O,P,S

ODBORNÉ ČLÁNKY

Odrůda	Šlechtitel	Rok	Skupina	Výška rost. (cm)	Barva květu	Průměr květu (cm)	Místo pěstování
Bohemia (Böhm)	Böhm	1928	ČH	50	Č	8	B,P
Bohemia (Urban)	Urban	1975	ČH	80	ČR	9	A,C,O,Z
Böhm Junior	Böhm	1935	ČH	60	sF	11	B,C
Böhm Senior	Böhm	1935	ČH	70	FČ	9	B,C
Böhm´s Climber	Böhm	1935	PN	?	Č	?	B
Böhmorse	Böhm	1935	ČH	70	R	9	A,C,P
Böhmova Azurová	Böhm	1933	FL,S	110	tR	?	B
Böhmova Popelka !	Böhm	1934	PL	?	tČ	?	B
Böhmův Triumph	Böhm	1934	FL,ČH	80	ČtR	9	B,C,P
Božena Němcová	Böhm	1931	ČH	80	sF+RČ	13	B,C,P
Bradova Germania	Brada	1932	PL	100	B	3	B
Bradova Lososová Druschki	Brada	1937	Sr	?	tR	?	?
Briand-Paneuropa	Böhm	1930	ČH,FG	80	sR	10	A,B,C,P,X
Cantilena Bohemica	Havel	1976	ČH	100	R+sR	10	A,K,O,P
Cantilena Hlavnovica	Havel	2005	ČH	?	B	?	?
Cantilena Moravica	Havel	1981	ČH	110	sR	10	A,O,S
Cantilena Slovenica	Havel	1993	ČH	?	BsR	?	?
Caritas	Urban	1970	ČH	90	sR	10	A,C,O,X
Carossi	Strnad	1979	ČH	100	BsFsR	10	R,O
Cl.Gen.Superior A.Janssen	Böhm	1931	PN	250	RF	11	B
Čechoslavia	Berger	1921	ČH	?	B	?	?
Červánek	Strnad	1966	FL	70	Ž+sČ	8	?
Červánky	Böhm	1935	PN	?	tŽ	?	?
Červená Gloria Dei	Strnad	1970	ČH	100	tRČ+sR	10	R
Červený Mercedes	Strnad	1975	FL,ČH	100	Č	8	R
Červený Super Star	Strnad	1985	ČH	110	Č	11	A,R
Česká Pohádka !	Böhm	1932	PL	90	tR+B	4	B,C,K
České Práci Čest	?	1970	PN	240	R	3	A,C
Čs. Červený Kříž	Böhm	1937	PL	80	tČ	4	B,C,K,O,P
Čsl. Legie	Böhm	1933	PN,S	160	F	6	B
ČSR	Böhm	1933	S	180	FČ+sR	7	A,C
Dagmar	Urban	1991	FL	70	Č	8	A,B,C,O,P
Demokracie	Böhm	1935	PN	300	Č	?	B
Denisa	Strnad	1999	ČH	100	sR	10	A,R
Doble Dona	Urban	1990	ČH	80	Č+B	10	Z
Dona	Urban	1990	ČH	60	Č	10	Z
Dr. A. Švehla	Böhm	1935	FL	70	Č+tR	10	B,C
Dr. Brada´s Rosa Druschki	Brada	1934	Sr	?	sR	?	?
Dr. Eckener	Berger	1929	S,PN	240	sR	10	A,C,P
Dr. Edvard Beneš	Böhm	1935	ČH	70	sR+R	10	A,C,P
Dr. Heinrich Lumpe	Berger	1928	ČH	70	R	10	B,X
Dr. Karel Kramář	Böhm	1937	ČH	90	FČ	10	B,S
Dr. Scheiner	Böhm	1929	ČH	60	tČ	?	B
Dr. T. G. Masaryk	Nováček	1919	ČH,S	150	sR	10	A,B
Dr. Zamenhof	Brada	1932	PN	280	R	6	B
Dukát	Brabec	1980	ČH	80	Ž	12	A,B,O,P

ODBORNÉ ČLÁNKY

Odrůda	Šlechtitel	Rok	Skupina	Výška rost. (cm)	Barva květu	Průměr květu (cm)	Místo pěstování
E. E. Šašková !	Šašek	1933	ČH	70	ČtR	10	B,X
East Europa	Urban	1994	ČH,FG	80	RsO	10	P,X
Elektra	Urban	1996	PH	?	ČFp	?	?
Eliška Krásnohorská	Böhm	1932	S,PN	150	R	?	B
Esperanto	Böhm	1932	ČH	70	sŽ	9	B
Fides	Urban	1970	ČH	?	Ž+R	?	?
Flamenda	Urban	1973	ČH	80	tŘČ	10	A,B,C,O,P
František Ladislav Rieger	Böhm	1939	ČH	?	Č	?	?
František Valášek	Valášek	1930	PL	80	Č	3	B,S
Frau Direktor Anni Hartmann	Brada	1933	ČH	?	B	?	?
Frita	Urban	1996	PH	?	tČ	?	?
Generál Štefanik	Böhm	1931	S	130	F	6	A,B,C,O
Genius Mendel	Böhm	1934	ČH	70	RČ	11	A,B,C
Granata	Šíp	?	MI	40	ČtR	5	P
Gruss an Teplitz	Geschwind	1897	ČH,S	160	Č+sŽ	9	A,B,C,X
Gustav Mahler	Urban	2009	ČH	70	Č+sŽ	10	Z
Hamila	Petruželka	?	ČH	110	BsRsO	10	H
Havlíčková Národní	Böhm	1934	ČH	60	FČa	8	C,K
Helena	Strnad	1971	ČH	100	tR	9	A,R
Helenka	Tesař	1989	ČH	130	sOB	11	A,C,K,L,O
Heureka	Urban	?	ČH	?	BsŽ	?	?
Hold Slunci	Böhm	1956	PN	250	BsŽ	9	A,B,P
Hubička	Böhm	1935	ČH	70	BsR	9	A,B,C,P
Hviezdoslav !	Böhm	1936	FL	70	sR	8	A,B,C,P
Charta 77	Havel	1989	PL,PK	90	ČtR	3	?
Choť Pěstitele	Böhm	1932	ČH	?	BsR	13	B
Iluze	Urban	1960	ČH	?	sŽR	?	?
Interflora Strnad	Strnad	0	ČH	120	sR	11	A,R
Interflora Tmavě Růžová	Strnad	0	ČH	120	tR	11	R
J. G. Mendel	Urban	1989	FL,S	120	sČOR	8	A,C,O,S,Z
J. Kajetán Tyl	Brada	1936	FL,PN	90	R	?	?
J. Š. Baar	Mikeš,Böhm	1934	ČH	70	tR	10	A,C,P
Jabloňový Květ	Benetka	1996	Sr	120	B+Bsrp	7	A,P,S
Jan Hus	Böhm	1932	ČH	90	R	10	C,B,P,X
Jan Palach	Urban	2001	FL,S	120	Č	9	O,Z
Jesena	Urban	1984	ČH	?	Ž	?	?
Jihočeské Slunce	Böhm	1937	ČH	80	sŽ+tŽ	10	A,B,X
Jitka	Urban	1987	ČH,FL	90	ŽB	9	A,B,C,O,P,Z
Jitřenka (Böhm)	Mikeš	1933	PN	?	sR	?	B
Jitřenka (Urban)	Urban	1977	FL,ČH	70	sČO	9	A,B,O,X
Josef Klimeš	Urban	1985	S,ČH	130	tČ	10	A,C,I,L,O,P,Z
Josef Strnad	Böhm	1932	ČH	80	ČF	10	C,P
Jubilejní	Urban	1979	FG	90	sF	9	C,O,P
Jubileum 110	Urban	1989	ČH	100	tR+sR	11	A,C,O,P,Z
Jugoslavijské	Böhm	1936	ČH	70	sŽ	10	B,X
Kamélie	Urban	1973	ČH	80	RF	10	A,O,P

ODBORNÉ ČLÁNKY

Odrůda	Šlechtitel	Rok	Skupina	Výška rost. (cm)	Barva květu	Průměr květu (cm)	Místo pěstování
Kardinal Neu	Strnad	1972	ČH	110	Č	10	R
Karel Hynek Mácha	Brada	1936	ČH	70	tŘČ	9	X,B
Karel IV	Brada	1935	ČH	110	Č	9	B,X
Karkulka	Urban	1983	PH	60	tRsČp	7	A,O,P,R,X
Karkulka Mini	Strnad	?	MI	50	Č	4	R
Karkulka Mutace	Strnad	1984	PH	90	R	9	R
Karolína Světlá	Brada	1937	PL	?	sR	?	?
Kde Domov Můj	Böhm	1935	S,PN	150	FR+B	4	B,X
Kněžna Libuše	Červený	1979	ČH	100	R	10	A,B,C,O
Koré	Urban	1980	S	200	RF	10	A,C,O,P
Kralj Alexander I.	Böhm	1935	FG	80	ČF	11	C
Kralj Petar II	Brada	1936	ČH	?	OR	9	B
Kraljica Marija I	Brada	1935	ČH	60	BsŽ	?	B
Královna Johanka	OPS Blatná	1981	ČH	60	tRsČ	11	A,C
Krásná Úslavanka	Böhm	1930	ČH	80	sRsO	10	A,B,C
Lada	Urban	1978	FG,ČH	120	R	9	A,C,O,P,S
Lea	Urban	1988	FL	80	Č	8	A,B,C,O
Lída Baarová	Böhm	1934	ČH	70	sR	10	B
Lidka	Urban	1985	ČH	110	sČO	11	A,C,I,L,O,P,Z
Lidka Böhmová	Böhm	1929	ČH	90	R	9	B,C
Lila Chrysler Imperial	Strnad	?	ČH	?	sF	?	?
Lila Joseph Guy	Strnad	?	FL,PH	?	sF	?	?
Luděk Pik	Böhm	1933	S	100	Č	?	B
Ludvík Večeřa	Več.,Látová	1976	PN	400	Č	7	A,B,C,K,L,O
Madlenka	Večeřa	1975	FL	80	R	7	A,C,O
Máňa Böhmová	Böhm	1925	PN	300	B	7	A,B,C,O,P
Margaret Elbogen	Brada	1936	PL	?	B	?	?
Marietta Silva Tarouca	Zeman	1925	PN	400	R	7	A,C
Martina	Urban	1986	FL	60	sŽ+RČ	7	A,O,P
Maryčka Magdonová	Böhm	1938	PL	80	Č	3	B
Maryša	Brada	1936	PL,PK	90	BsR	4	B,S
Masarykova Jubilejní	Böhm	1931	ČH	80	ČtR	10	B,X
Máti Bradová	Brada	1934	ČH	70	R	12	B,X
Matka Vlast	Böhm	1933	PN	250	tČF+B	5	B
Mayor Čermák I	Böhm	1932	ČH	80	sR	10	B,C,X
Melika	Hicl	1991	ČH	80	BsR	10	O
Melodie	Urban	1985	PL	?	OŽp	?	?
Mia	Urban	1975	ČH	90	R	9	A,C,O,P
Mičurín	Böhm	1936	S,PN	150	F	5	B
Mikuláš Aleš	Bojan	1936	ČH	100	B	9	B
Milena	Večeřa	1967	FG	100	R	10	A,C,P
Milenium	Urban	2002	ČH	70	R	10	S
Milevsko	Več.,Látová	1980	S	150	R	6	A,K,L,O
Ministr Rašín	Böhm	1930	ČH	80	tR	10	B,C,P,X
Mír	Böhm	1946	PN	300	sR	7	A,B,C
Mohykán	Strnad	1972	ČH	?	tČ	?	?

ODBORNÉ ČLÁNKY

Odrůda	Šlechtitel	Rok	Skupina	Výška rost. (cm)	Barva květu	Průměr květu (cm)	Místo pěstování
Mona	Strnad	2000	ČH	100	ORa	10	A,R
Montezuma Rosice	Strnad	1970	ČH	?	ČO	?	?
Monument	Urban	1960	ČH	?	RČO	?	?
Morava	Strnad	1969	ČH	110	R	9	A,O,R
Naomi	Urban	1990	FG,ČH	80	R	9	X,Z
Negríde	Urban	1972	FL,FG	90	tČ	8	O
Nela	Strnad	2002	ČH,S	120	sOB	10	A,O,R
Nette Ingeborg	Havel	1994	ČH	120	sOB	10	A,C,I,PS
Nette Lotte	Havel	2005	ČH	?	sŽ	?	?
Nette Rosemarie	Havel	2000	ČH	?	sRsO	?	?
New Life	Urban	1994	ČH	80	R	10	A,O,P
Nikol	Strnad	?	FG	110	BsŽ	9	A,R
November Rain	Urban	1992	ČH	90	sFsM	11	O,P,X,Z
Nymfhe Tepla	Geschwind	1886	PN	300	RF	?	?
Okresní Hejtman Čubr	Böhm	1933	ČH	60	R	9	B
Olga	Strnad	1984	ČH	120	BsŽ	10	A,R,Z
Olga Havlova	?	?	ČH	80	Č	?	?
Olivia	Urban	1984	ČH	100	tR	10	Z
Olympia	Urban	1994	S	?	sR	?	?
Olza	Urban	?	ČH	?	Č	?	Z
Oranžová Garnette	Strnad	?	FL	?	O	?	?
Ostrava	Večeřa	1971	S	120	Č	?	B
Palacký	Böhm	1936	ČH	70	BsR	10	B,C,K,X
Památník Krále Jiřího	Böhm	1936	ČH,S	120	sRa	9	A,B,O,P
Pax	Urban	1983	ČH	90	B	10	A,C,O,P,Z
Peonea	Strnad	?	ČH	110	tRČ	10	A,O,R,X
Peonea Mutace	Strnad	?	ČH	?	sF	?	?
Pink Sea	Urban	1996	FG	90	sR+B	9	O,X,Z
Píseň	Brabec	1980	ČH	90	sOsRB	10	A,B,O,P
Plukovník Švec	Böhm	1935	FL,ČH	80	ČF	8	A,B,C,PS
Plzeň	Böhm	1930	ČH	60	Č	9	B,C
Poema	Brada	1933	PN	300	sR	4	B,C
Poesie	Str.,Čertek	1974	ČH	70	ŽsR	9	A,O,R
Pohádka Máje	Čertek	1972	ČH	120	ČR	10	B,O,PS,X
Pozdrav z Průhonic	Zeman	1929	S	180	sR	6	A
Probuzení	Böhm	1935	PN	280	sRa	8	A,C,L,PS
Prodaná Nevěsta	Brada	1934	S,PL	?	B	?	?
Průhonice	Večeřa	1973	S	200	tRČ	9	A,C,L,O
Přelud	Urban	1989	FL	80	ČR	8	A,C,O,P
Radka	Večeřa	1975	ČH	90	RČ+Ž	9	A,C,O
Red Berlin Sport	Strnad	?	ČH	110	tRČ	10	R
Regina	Urban	1983	ČH	80	sR	10	A,C,O,P
Rena	Strnad	1999	ČH	110	sČ	11	R
Renate	Berger	1925	ČH	?	BsŽ	?	?
Romance	Urban	1975	PH	80	Č	7	A,C,O,P
Rosa x pruhoniciána	Zeman	1927	S	250	ČFp	5	C

ODBORNÉ ČLÁNKY

Odrůda	Šlechtitel	Rok	Skupina	Výška rost. (cm)	Barva květu	Průměr květu (cm)	Místo pěstování
Rosičanka	Strnad	1976	ČH	100	ČR	10	B,O
Roxana	Urban	1986	ČH,FG	70	sČO	10	A,C,X
Roztomilá	Urban	1986	PL	100	Rp	3	A,C,O,P
Rudolfína	Benetka	2002	PN	400	R	8	A,C,H,P
Rusalka	Brada	1934	PN	350	sR	4	A,B,C,P
Růže Olivetská	Böhm	1938	PN,PL	?	R	?	A,C,P
Růžena	Benetka	1993	Sr	?	RsF	4	A,P
Růžová Lavina	Strnad	1976	FL	80	tR	8	O,P
Růžový Alain	?	1960	PL	80	R	3	C
Růžový Super Star	Strnad	1960	ČH	70	R	10	?
Sabina	Urban	1996	FL	?	ČF	?	?
Sázava	Pajer	1964	S	150	Č	9	A,O
Schweizer Gold	Urban	1991	ČH	80	Ž	10	O
Silesia	Onderka	1993	ČH	80	tČF	9	?
Silver Queen	Urban	0	ČH	80	sR	11	O,X,Z
Sláva Böhmová	Böhm	1930	ČH	90	tR	11	B,C
Slavia	Brada	1934	PL,PN	100	B	4	B,B
Slavuše	Brada	1936	ČH	?	B	?	B
Sněhurka	Böhm	1937	PL	70	B	3	B,C,K,P
Spes	Urban	1970	ČH	?	RsF	?	?
Srdce Evropy	Böhm	1937	PN	?	tRp	3	B,X
Stern von Prag	Berger	1924	Sr	?	Č	?	?
Stratosféra	Böhm	1933	S	180	tR+F	7	B
Svatopluk Čech !	Brada	1936	PN	200	R	4	A,B,O
Světлана	Urban	1975	FL,PH	70	Ž	8	A,C
Svitání !	Kukla	1965	ČH	100	sR	9	B,S
Svornost	Böhm	1935	PL	80	ČtR	4	B,C
Symbol Míru	Böhm	1937	PN	?	B	?	?
Šulcova Kladenská	Šulc	1933	PL	80	sR	3	B,S
Ta Naše Písníčka Česká	Böhm	1938	PL	70	R	4	B,X
Tamara	Urban	1996	PH	?	ČF	?	?
Tanečnice	Strnad	1976	FL	?	Č	?	?
Tanja	Urban	1996	PH	?	ŽO+Č	?	?
Tatík Brada	Brada	1933	S	?	R	?	B
Temno	Böhm	1934	ČH	80	ČF	9	A,B,C,P
Tolstoj	Böhm	1938	PN	280	R	0	A,B,P
Tomáš Baťa	Böhm	1932	ČH,FL	70	tRF	0	B
Troja	Mikeš	1927	ČH	80	B+Ž	9	A,B,C,P
Úsměv	Strnad	1971	ČH	?	sR	?	R
Úsvit	Urban	1978	ČH	70	O	9	A,C,O,P
Vaterland	Berger	1928	ČH,FG	80	tČF	9	B,C,X
Vendulka	Večeřa	1973	ČH	?	R	?	?
Veris	Strnad	2005	ČH	110	F	10	A,R
Vesna	Večeřa	1970	ČH	?	OČ	?	?
Vinzenz Bergers Weisse	Berger	1943	ČH	?	B	?	B
Violeta	Benetka	1996	Sr	300	FRp	4	A,PX

ODBORNÉ ČLÁNKY

Odrůda	Šlechtitel	Rok	Skupina	Výška rost. (cm)	Barva květu	Průměr květu (cm)	Místo pěstování
Vlasta Burian	Böhm	1937	PL	70	sČ	2	B
Vltava	Böhm	1936	PN	250	FR	5	B,S,X
Vyslanec Kalina	Böhm	1934	S,PH	200	Č	?	B
Zborov	Böhm	1935	PL	80	ČtČ	2	B,C
Zlata	Večeřa	1975	FL	70	sŽ	8	A,C,X
Zlatá Praha	Böhm	1931	ČH,FL	70	sR+sŽO	9	B,X
Zlaté Jubileum	Böhm	1938	FL	60	sŽ	9	A,C,P
Zlatý Dech	Böhm	1936	ČH	?	O	?	B
Zorka	Večeřa	1975	FL	80	R+Č	9	A,C,O
Žlutá Zorina	Strnad	?	FL	?	O	?	?

Poznámka (k tabulce):

Skupiny růží	Barva květu	Místo pěstování
ČH čajohybridy	B bílá	A Výzkumný ústav pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., Průhonice
FL floribundy	Č červená	B Arboretum Borová hora Technické univerzity ve Zvoleni
FG floribundy grandiflory	F fialová	C Botanický ústav AV ČR, v.v.i., Průhonický park, Chotobus, Průhonice
MI miniaturní růže	M modrá	H Mezinárodní soutěžní rozárium Rosa klubu, Hradec Králové, Kukleny
	O oranžová	I Botanická zahrada Liberec
	R růžová	K Růžová školka, Václav Macháček, Praha 4, Kunratice
	Ž žlutá	L Růžový sad Lidice
	s světlá	O Flora Olomouc, areál výstaviště
	t tmavá	P Růžové a okrasné školky, Miloslav Šíp, Blatná, Skaličany
	p květ prázdný	R Zahradnictví, Josef Strnad, Rosice u Brna
		S Růžové školky, Luboš a Michaela Pelcovi, Sobotka
		X Genofondová sbírka růží, Střední odborná škola, Rajhrad u Brna
		Z Zahradnictví, Josef Urban, Želešice u Brna

! nyní pěstovaná odrůda pravděpodobně neodpovídá původně vyšlechtěné
? údaj nebyl zjištěn

Některá důležitá synonyma:

Anna Hartmannová=Frau Direktor Anni Hartmann

Bobrava = Bobravka

Flamendr=Flamenda

Lenka=Zlata

Naše Národní=Havlíčkova Národní

Romana=Radka

T. G. Masaryk=Dr. T. G. Masaryk

Růže v českých zemích před 120 lety

Je překvapivé jak bohatý sortiment růží se u nás na konci 19. století pěstoval. Jako důkaz poslouží prodejní katalog „**Seznam a cenník růží knížecí Colloredo Mannsfeldské zámecké zahrady v Opocně**“ z roku 1896. Překvapí každého milovníka historických růží a potěší srdce sběratele. Tehdejší nadšený pěstitel si mohl vybírat z 270 odrůd. Najdete zde všechny dodnes slavné růže i unikáty jako například tehdejší novinku bílý sport Marechal Niel (dnes známá jako „Weisse Marechal Niel“ – Deegen 1895, která se pravděpodobně již nepěstuje). Nabídka obsahuje francouzské panašované růže (2), růže pnoucí (4), růže mechové (6), růže kapucínské (4), růže mnohokvěté (7), růže bengálské (6), růže noisetky (9), růže bourbonky (6), růže remontantky (83), růže čajovky (118), růže čajovky hybridy (25).

Velká nabídka remontantek se dá očekávat, neboť byly odolné a dokázaly zopakovat kvetení. Více z dnešního praktického pohledu překvapuje ještě větší obliba čajových růží, které nejsou dostatečně mrazuvzdorné v našem středoevropském klimatu. Na druhou stranu to lze pochopit. Růže starou češtinou nazývané čajovonné či theji měly řadu předností. Byly krásné, voněly a téměř nepřetržitě kvetly. Nabízely také odstíny žlutých a zlatých tónů, které remontantkám chyběly. To vše bohatě vyvažovalo jejich složité zazimování. Většina z nich se používala k rychlení v průběhu zimy a tudíž přinášely zisk květinářům. V knize „Domácí zahrada“ z roku 1891 M. Fulín doporučuje následující růže k rychlení - *čajovky Perle des Jardins, Marechal Niel, Niphetos, Madame Falcot, Gloire de Dijon, Safrano, Souvenir d'un ami, Duchesse Mathilde, Marie Van Houtte, Madame Chédane Guinousseau, Devoniensis, Coquette de Lyon, Catharine Mermet, Belle Lyonnaise, Francisca Krüger a remontantky Baronne de Rothschild, Marie Baumann, Capitaine Christy, Louis Van Houtte, Alfred Colomb, Merveille de Lyon, John Hopper, Magna Charta, Horace Vernet, Madame Victor Verdier, Anna Alexieff, Triomphe de l'Exposition, General Jacqueminot, Louise Odier, Fischer Holmes*

Pěstovaly se buď trvale ve vytápěném skleníku nebo přes léto venku v nádobách, které se pak na zimu stěhovaly do tzv. „hřejny“ (budovy vytápěné v zimě na 11 ° – 15 °), kde se pak v zimě rychleji na prodej květů. Hřejny musely být světlé, chráněné proti prudkému slunci s odstranitelnými okny při horku. Udržování růží v zimě v plné vegetaci vyžadovalo nejen teplo, ale i řez a vydatné hnojení. K udržení dobrého zdravotního stavu v náročných podmínkách krátkého dne bylo třeba mimořádné péče. Vykuřování hřejen tabákem proti škůdcům, časté rosení poupat pro lepší vývin, postřík slanou vodou proti padlí a odvarem z Quassie proti škůdcům

Nutno připomenout, že vlastnictví skleníku bylo módní nutností všech panských sídel a zámečtí zahradníci byli odborníci na slovo vzatí a s růžemi to obdivuhodně uměli.

Dalším specifikem je, že růže se tehdy pěstovaly většinou očkované na kmínku, podstatně menší množství vznikalo jako očkovanci na kořenový krček. Hodně se pěstovaly též růže pravokořenné. Růže na polokmenu byly očkované ve výšce okolo 1 m, ale běžně se dělaly vysokokmeny do výšky 2 m. Zazimování takových vysokokmenů ve volné půdě bylo značně pracné a obtížné.

Ve starých publikacích o růžích se podrobně popisuje jak venku pěstované čajovky, noisetky a bengálky zazimovat. Doporučovalo se kmínky ohnout, tak aby se korunka ocitla v prohlubni v zemi. Samotná zem v jámě se vyložila chvojí proti vlhkosti a založená korunka se nejdříve zakryla do kužele svázanou jedlovou chvojí či slámou a na to se zasykala vrstvou

zeminy. Nad tím vším se nakonec vytvořilo zastřešení z prken tak, aby se žádná vlhkost z deště a sněhu nedostala k růžím. Samozřejmě se pečlivě obalovaly slámou i kmínky aby napnuté pletivo nepromrzlo a nepoškodilo se. (Na drobné růže „vavříny“ se po zakrytí zeminou nasazovaly velké keramické květníky kterým se zaslepil odtokový otvor proti vnikání vlhkosti.) Proto není divu, že se většina pěstovala v tzv. „hrncích“ se kterými bylo možné snadno manipulovat a tak mohly být letněny zapuštěné v záhonech v polostínu a zimovány ve hřejnách. Pro venkovní pěstování ve volné

CRISTATA, mechovka, uvedena do prodeje 1827

půdě byly doporučovány jen některé odrůdy thejí. Podle Fulína jsou nejobtížějšími čajovkami následující: *Gloire de Dijon, Madame Berard, Belle Lyonnaise, Homère, Reine Marie Henriette, Sombreuil, Francisca Krüger, Beauté de l'Europe, Madame Lambard, Madame Emile Dupuis*

(Pozn. autora: Jakousi skromnou připomínkou starých růžových vysokokmenů pěstovaných v nádobách je zámek Jemniště u Benešova, kde v létě zdobí nádvoří mobilní stromkové růže i když s moderními odrůdami.)

I když byly ve své době velmi módní, dnes jsou čajovky, noisetky a bengálky u nás téměř zapomenuté. Ty co zůstaly do dnešních dnů by se daly na prstech spočítat. Může za to opravdu pouze jejich nedostatečná mrazuvzdornost. V teplých oblastech patří dodnes mezi miláčky pěstitelů a jsou pýchou zahrad. Daleko lépe si popularitu udržely remontantky a dodnes se nepřetržitě ve školkách pěstují. Dnes oblibu čajohybridů dvacátého století vystřídala jakási nostalgie po starých růžích, snad proto, že jich tu zůstalo tak málo. A jsou to zase ty, které potěší nejenom květem, ale i tím, že je není nutno tak náročným způsobem ošetřovat. Vracejí se zimovzdorné odrůdy a odrůdy vynikající vůní a bohatostí kvetení. Jsou to odrůdy tzv. prověřené časem.

Pokud se chystáte pořídit si staré růže může vám při rozhodování pomoci následující **seznam doporučených odrůd pro české podmínky**, který pochází od již zmiňovaného M. Fulína, zahradníka a redaktora „Časopisu českých zahradníků“. Je samozřejmě 120 let starý, ale tím spíš je důvěryhodný, protože je z doby, kdy se tyto růže masově pěstovaly a byly s nimi bohaté zkušenosti – zmiňované odrůdy přestály extrémní zimu 1879/1880, kdy teploty několik dní v noci klesaly Zpravodaj Rosa klubu ČR č. 98

EUGENE FÜRST, remontantka, Soupert & Fürst, 1875

ULRICH BRÜNNER fils, remontantka, 1882

k -20° aby poté přes den vystoupaly až k +6°, což způsobilo velké ztráty na rostlinách.

Nejlepší remontanky: General Jacqueminot, Jules Margottin, Alfred Colomb, Boule de Neige, Pierre Notting, Marie Baumann, Madame Victor Verdier, Prince Camille de Rohan, Victor Verdier, Senateur Vaise, Baroness Rothschild, Paul Neyron, Magna Charta, Anna de Diesbach, Fischer Holmes, Ulrich Brunner Fils, Souvenir de William Wood, Mrs John Laing, Empereur du Maroc, Eugene Fürst, John Hopper, Merveille de Lyon, Elise Boelle, Mabel Morrison, Queen of queens, Captain Christy, Julius Finger, Charles Lefebvre, Van Houtte, Monsieur Boncenne

Nejlepší Bourbonky: Souvenir de la Malmaison, Baron Gonella, Louise Odier, Madame Pierre Oger, Mistress Bosanquet

Nejlepší mechovky: Centifolia muscosa, Cristata, Eugene Verdier, Reine Blanche, Little Gem, William Lobb

Nejlepší remontující mechovky: Souppert et Notting, Blanche Morreau, Eugenie Guinoisseau, Salet, Deuil de Paul Fontaine

Nejlepší pruhované růže: Belle des Jardins, Perle des Panachees, Tricolor de Flandre, Panache d'Orleans, Panache du Luxemburg

Nejbohatěji kvetoucí popínavé: Belle de Baltimore, Felicité Perpetue, Madame Vivian Morel, Madame de Sancy Parabere

Seznam „Nejušlechtilejších růží“ sestavený v roce 1878 v Německu prof. Schneiderem na základě hlasování 42 zahradních spolků, 71 pěstitelů růží a 59 znalců růží:

Nejlepšího tvaru, vyvinutí, plnosti a trvanlivosti:

Boule de Neige (Lacharme 1867), Souvenir de la Malmaison (Beluze 1843), Marechal Niel (Pradel 1864), Gloire de Dijon (Jacotot 1853), La France (Guillot 1867), Paul Neyron (Levet 1869), Marie Baumann (Baumann 1863), Louis van Houtte (Lacharme 1869), Reine des Violettes (Milde-Malet 1860), Panachee d'Orleans (Dauvesse 1854), Souppert et Notting (Pernet 1875),

Nejbohatěji kvetoucí:

La France, Gloire de Dijon, Souvenir de la Malmaison, Aimé Vibert (Vibert 1828), Louise Odier (Margotin 1851)

Nejlépe remontující:

Gloire de Dijon, La France, Souvenir de la Malmaison, Jules Margottin (Margottin 1854), General Jacquiminot (Roussel 1853)

Nejvonnější:

Marechal Niel, Gloire de Dijon, La France, Rosa Centifolia, Pierre Nottling (Portemer 1863)

Nejmrazuvzdornější a nejodolnější:

General Jacquiminot, Jules Margottin, Persian Yellow (Willock 1833), La Reine (Laffay 1843), Triomphe de l'Exposition (Margottin 1855)

WILLIAM LOBB, mechovka, M. Laffay, 1855

Na závěr několik střípků:

- Růže na růžový olej se pěstovaly úspěšně v okolí Lipska v Sasku na 58 ha. U nás se pěstovaly v Libni na statku Heinovce a květy se prodávaly do Prahy voňavkářům za 50 krejcarů za 1 kilogram. (Rukověť zemědělství 1888).
- Rosa damascena se prý hojně pěstovala v okolí Tábora a Vlašimi. Její vonné lístky se sušily a používaly k vykuřování. (Aromatické rostliny 1891).
- Růže se prodávaly zapěstované v proutěných koších, se kterými se vysazovaly do země. Kořenům to nevadilo a proutí časem zetlelo. To umožňovalo jejich prodej za zelena v plném květu. Jednalo se o předchůdce dnešních kontejnerovaných sazenic.
- Pro potřeby trhu se růže dělily jednoduchým způsobem na : letní (kvetoucí jen jednou v létě), podzimní (remontantky opakující kvetení na podzim), měsíční (stálekvetoucí-theji, bengálky)
- Aby poštou zasílané rouby vydržely čerstvé, zapichovaly se do jablka nebo brambory. Balily se do mechu a slámy.
- A ceny? Již zmíněná knížecí zámecká zahrada v Opočně prodávala veškeré růže zapěstované v hrncích: měsíční po 30 haléřích, čajovky a remontantky pravokořenné za 36 a roubované za 50 haléřů, polokmeny za 80 haléřů a vysokokmeny za 1 korunu a smuteční vysokokmeny za 3 koruny. A absolutní novinku bílou mutaci Marechal Niel očkovanou na kořenu za 10 korun!

(Pozn. autora: zmiňovaný seznam a ceník růží z roku 1896 bude pro zájemce k dispozici na letošní valné hromadě)

Věra Milerová

Přiletíte-li či přijedete na Ukrajinu, přivítají vás kytící růži či mečíků. Ale vždy takovou, že se za ní docela schováte. Květiny a poezie dodávaly odedávna tamějším obyvatelům nezbytnou dávku optimismu k životu.

To dobře věděl i můj "korespondenční" přítel Vitalij Pavlovič Kalinkin. Pracoval jako geolog na Sibiři a po ukončení služby se vrátil na Ukrajinu a usadil se ve městě Marganec v Dněpropetrovské oblasti. Koupil tam domek s velkou zahradou, postavil skleník a začal sbírat a množit růže. V době, kdy jejich sortiment v tehdejších SSSR byl velice omezený. Převládaly v něm růže sovětských šlechtitelů, především Valentiny a Zoji Klimenko z Nikitské botanické zahrady v Jaltě. Sbírká Vitalije Pavloviče obsahovala kolem 200 odrůd a to už byl sortiment, který mohl směle konkurovat tehdejším sovětským botanickým zahradám. Zahraniční odrůdy získával zprostředkovaně, pomocí známých a přátel. Tisíce růží pak namnožil a prodal jako sazenice i řezané květy. Růže zdobily i ty nejmenší zahrádky.

V současné době však život na Ukrajině nutí její obyvatele veškeré úsilí napřít k zajištění živobytí. S růžemi už Vitalij Pavlovič na trhu neuspěje a tak se jeho veliký pozemek se skleníky proměnil v sad a zelinářskou zahradu. Se zaujetím sobě vlastním se opět pídí po nejnovějších a nejzajímavějších odrůdách. Jen jejich získávání je dnes už poněkud dostupnější. Z růží si ponechal jen několik pro radost a vzpomínku. Teď roubuje, očkuje, pěstuje a prodává zeleninu.

Na letištích a nádražích se nic nezměnilo. Květinami vítají stále. Jen ty současné nevyrostly na Ukrajině, ale v některé z dalekých exotických zemí.

Desetiletí práce s růžemi obohatila Vitalije Pavloviče cennými zkušenostmi. Měla jsem štěstí, že se o některé se mnou nezištně podělil. Chci je předat dalším pěstitelům. Věřím, že metoda zimního očkování mnohého z vás zaujme. V době, kdy je zahrada pod sněhem a netrpělivě vyhlížíme jaro, jistě se najde chvilka pro pokus získat novou, vlastní růži. Ani dříve narození růžáři nemusejí překonávat bolesti v zádech při kleku či dřepu u záhonu - mohou pohodlně sedět u stolu.

Možná, že očkování zaujme i mládež - novou růžářskou generaci. Zbývá jen popřát všem hodně trpělivosti, úspěchů a teď už se pozorně začtete:

Miroslava Dostálová

Postup při pěstování podnoží

K vypěstování dobrých podnoží pro očkování je třeba sbírat semena vybraných druhů: R. canina, R. multiflora, R. laxa, R. corymbifera Barkh. Tyto druhy se vyznačují odolností vůči nemocem, jsou vzrůstné a mrazuvzdorné. Je u nich nejvyšší procento ujímavosti oček, mohutný kořenový systém, který napomáhá rychlému vzrůstu mladých výhonů během vegetačního období a velké množství se jich tvoří na mladých sazenicích růží.

Plody šípku je třeba sbírat ve 3. červencové dekádě, když začínají hnědnout. Sebrané se rozemelou na masovém mlýnku s tupým nožem, aby nerozdrobily plody, které procházejí přes sítko s velkými otvory. Za 40 min lze takto zpracovat kbelík šípků. Rozdrcené se několikrát promývají ve vodě. Potom se zalijí čistou vodou a nechají stát. Každých 8 - 10 hod se voda slije společně s rozdrobenými slupkami. Semena zůstávají na dně nádoby. Za 24 - 48 hod zůstanou v nádobě jen malé části plodů, které odstraníme několikerým opatrným nakloněním nádoby a slitím vody se zbytky plodů. Na dně zůstanou čistá semena. Ta potom smícháme s čistým, promytým pískem (1 díl semen, 3 díly písku). Písek musí být vlhký. Plníme do polyetylenových sáčků a uskladníme při teplotě od 0 do + 6 °C. Každé 3 - 4 týdny je třeba semena s pískem promíchat, aby k nim mohl čistý vzduch.

Výsev

Máme dvě možnosti:

- 1) Vyséváme koncem listopadu (pokud ještě nezamrzla zem) do hloubky 2 - 3 cm zároveň s pískem. Semena zasypeme zemí a ušlapeme. Koncem dubna začátkem května se objeví klíčící rostliny, ale budou velice řídké.

2) Lépe je semena s pískem uchovat do jara při teplotě +3 - 5 C°. Hned, jak půda trochu rozmrzne a oschne do hloubky výsevu (2 - 3 cm), je třeba semena i s pískem vysít. Vzdálenost mezi řadami 20 - 25 cm.

Péče o mladé rostliny

Po vyklíčení pravidelně zaléváme a kypříme meziřadí. Když se na semenáčcích objeví 3 - 4 pravé listy, dobře je zalijeme, vyryjeme, kořen seřízneme o 1 - 2 cm, zasadíme do země a zalijeme. Každopádně je třeba provádět tento řez kořenů, jen tak lze totiž vypěstovat výborné podnože s rozvětveným kořenovým systémem.

Za 7 - 10 dní začnou narůstat nové kořeny a mladé semenáče zesílí a začnou růst. Za 3 týdny po řezu kořenů je lze přihnojit velmi slabým roztokem síranu amonného (10 - 20 g na 10 litrů vody) nebo 12 až 15 g ledku amonného na 10 litrů vody.

Potom každých 10 - 12 dní můžeme přihnojovat minerálními hnojivy, obsahujícími dusík a fosfor. Pravidelná závlhka, okopávání a odstraňování plevelů z meziřadí napomáhá dobrému rozvoji kořenového systému a vegetativních orgánů.

V červenci lze přihnojovat plným minerálním hnojivem se stopovými prvky v koncentraci 0,25%. Zvláštní pozornosti je třeba věnovat ochraně mladých semenáčů proti padlí, rzi a černé skvrnitosti s použitím efektivních fungicidů a podpořit zdravý růst.

Při dodržení všech uvedených agrotechnických postupů při pěstování šípku už v srpnu 85 - 90% semenáčů bude mít průměr kořenového krčku od 5 do 8 mm. V polovině srpna lze očkovat spícím očkem. Budeme-li šípek pěstovat do 15. října, všech 100% semenáčů bude mít sílu kořenového krčku od 6 do 10 - 12 mm.

Příprava na zimní očkování

V praxi růžařů amatérů se velmi často stane, že seženou cennou odrůdu, ale nemají možnost rozmnožit očkováním spícím očkem, protože nemají podnože. A když vyrostou mladé semenáče šípku do velikosti vhodné k očkování, tak nepříznivé podmínky (děšť, snížení nočních teplot, přerušení proudění mízy, t.j. u odnože se neodchlipuje kůra) znemožní provést očkování zaručující ujmoutí oček.

Proto provádíme očkování v zimním období doma. Na podzim je vždy dostatek růžových keřů, ze kterých lze nařezat rouby nových a vzácných odrůd růží, abychom je mohli v zimě naočkovat na šípek a tak je rozmnožit.

Co je nutné znát a dělat, abychom dosáhli úspěchů při očkování.

Začátkem srpna přestaneme přihnojovat růže dusíkatými hnojivy a přihnojujeme draselnými a fosforečnými hnojivy, aby dřevo a kůra růží dostatečně vyzrály. Zapravení draselných hnojiv do půdy zvyšuje přeměnu škrobu v listech a stoncích růží na cukr, který jak známo chrání bílkoviny buněčné plazmy před srážením při mrazu a tím zvyšuje jejich odolnost proti mrazu. Zapravíme 4 - 5 kg síranu draselného na 100 m². Toto množství hnojiva musí být zapraveno do půdy od poloviny července do začátku září v 6 - 8 dávkách. Přípravujeme 0,2 - 0,3% roztok síranu draselného (200 - 300 g vody na 100 litrů vody)

Také mladý šípek je třeba od srpna přihnojovat draselnými hnojivy, aby stačil dobře vyzrát před vyrytím. Nejlépe je vyrypat ho za suchého počasí od 20. do 25. října. Výhonky odřízneme, ponecháme pouze 2 - 3 cm a třídíme podle síly kořenového krčku. Kořeny zaspáváme vlhkými borovými pilinami nebo rašelinou či pískem. Řádně přitiskneme, aby se mezi kořeny nevytvořily dutiny. Založíme do sklepa a šípek můžeme přikrýt polyetylénovou folií, aby se vláha nadměrně neodpařovala. Hromadili se na ní vlhkost, nebo se mezi šípky objeví plíseň, pravidelně ji na 3 - 4 hod snímáme.

Odběr roubů

Rouby cenných odrůd je třeba řezat co nejdéle: čím později, tím lépe. V podmínkách Ukrajiny je nejlepší doba tehdy, když padá první sníh, přibližně 15. - 20. prosince, jindy 5. – 10. ledna. Rouby nařezané v této době se dobře skladují v polyetylenových sáčcích až do dubna. Každý svazeček roubů musí být opatřen visačkou s názvem odrůdy. Sáčky dobře uzavřeme, aby se vlhkost z roubů nevypařovala. Všechny údaje zapisujeme do sešitu: číslo sáčku, datum odběru, soupis odrůd. Ušlechtlí nám to orientaci v množství jednotlivých odrůd.

Jak a kde uchovávat rouby růží

Sáčky lze uložit na nejchladnějším místě (kůlna, garáž), ale ne ve sklepě, kde začnou brzy rašit pupeny, které pak zahnívají. Pro uskladnění je nejvhodnější teplota od 0 do -4 °C. Je-li sníh, uchováme je pod sněhem. Není-li, lze je uskladnit v zahradě v sáčcích přikrytých vlnitou lepenkou nebo podobným materiálem. Lze také vykopat jámu, naskládat do ní sáčky s rouby a nahoře přikrýt prkny (hloubka jámy 1 m). Můžeme je také uchovat v dřevěných bednách, posypané střídavě až po vrch vlhkými pilinami. Nahoře přikryjeme fólií, a když sněží, naházíme na bedny sníh. Rouby se tak uchovají do března – dubna.

Slabý šípek s kořenovým krčkem slabším než 0,5 cm zasadíme k dopěstování hned po vyrytí. Dobře zakoření a v příštím roce z něj vyroste výborná podnož k očkování v srpnu.

Zimní očkování růží

2 – 3 dny před očkováním je třeba přinést domů kořeny šípku a namočit je do vody o pokojové teplotě na 10 – 12 hod. Po vyndání z vody dobře hadříkem očistit kořenový krček, ořezat přebytečné kořeny. Takto ošetřené podnože naskládat do polyetylenového sáčku, uzavřít ho a na 48 hod. uložit na temném místě s teplotou 20 – 24 °C. Tím dosáhneme dobrého proudění mízy a tím i odchlipování kůry od dřeva.

Současně 2 – 3 dny před očkováním namočíme i sáčky s rouby, pozorně je prohlédneme, zda u některých roubů nedošlo k sesychání kůry nebo zahnívání konců. V takovém případě musíme rouby rozvázat a konce uřezat, dát do vody teplé 25 – 30 °C na 4 – 6 dnů. Potom je opět svážeme, označíme jmenovkou a v polyetylenovém sáčku umístíme, společně se šípkem, na 2 – 3 dny do teplého místa.

Během této doby začnou pupeny nabývat na objemu. Před očkováním je ještě dezinfikujeme v roztoku hypermanganu 0,01 – 0,02% během 25 – 30 min. Pak přistoupíme k očkování, které obvykle začíná v prvních únorových dnech.

Na stole musí být připraveno vše potřebné včetně vázacího materiálu, nože ideálně ostré!

Do levé ruky bereme kořen šípku, kořenový krček musí být otřen suchým hadříkem. Do pravé ruky vezmeme nůž a opatrně jím seřízneme kůru na kořenovém krčku shora dolů v délce 30 – 35 mm. Nezajíždíme až do dřevnaté části. Potom na oddělené části kůry šípku ponecháme 8 – 10 mm a zbytek nožem odřízneme. Položíme připravený šípek, bereme roub růže a řežeme očka tak, abychom zabírali jen kůru a ne dřevo. Štítek s očkem je dlouhý 35 – 40 mm. Uříznutý přidržujeme palcem pravé ruky na noži, levou vezmeme připravený šípek. Prsty se nedotýkáme seříznutého štítku a vložíme ho za zbylý okraj kůry šípku. Dobře urovnáme, aby jedna ze stran nebo obě se pevně stýkaly s krajem kůry podnože. Potom pevně ovážeme páskou PVC o šířce 15 mm. Začínáme zdola a pokračujeme nahoru, očko necháme volné. Přebytečnou část štítku seřízneme na šípku.

Kromě tohoto způsobu lze použít tradiční T řez.

Všechny operace je třeba provádět co nejrychleji, aby neosychala obnažená část kůry šípku i očka. Pak bude vysoké procento ujatých oček.

Péče o očkovance před jarní výsadbou

Očkovance vkládáme do polyetylénového sáčku, ve svazečku podle odrůd, aby nadměrně nevysychaly. Skladují se tak dočasně 30 min až 1 hod, dokud se nenashromáždí dostatečný počet očkovanců k uložení do dřevěné bedničky (60 x 40 x 27 cm). Celý její vnitřek je vyložen polyetylénovou folií připevněnou připínáčky. Bedničku postavíme šikmo a nasympeme do ní 4 – 5 cm vysokou vrstvu vlhkých pilin nebo rašeliny. Rovnoměrně rozložíme a uložíme na ni očkovance – do jedné řady 10 – 11 ks. Zasympeme vrstvou pilin nebo rašeliny, dobře přechujeme, aby nežůstala prázdná místa, a uložíme další řadu očkovanců, zasympeme je atd. Pěchování provádíme velmi pečlivě, aby mezi kořeny nebyl vzduch, jen tak očkovanci dobře porostou. Do kořenů začne proudit míza a očka se dříve a lépe ujmou.

Velmi důležité je ukládat očkovance do bedničky tak, aby místo očkování bylo o 2 – cm výše než vrstva pilin nebo rašeliny, jinak mohou očkovanci shnít. V závislosti na velikosti podnože se vejde do jedné bedničky od 150 do 220 ks. Ve spodní části bedničky se podél spár v prknech udělají do folie nožem otvory pro odtok přebytečné vody.

Bořové piliny se používají proto, že nezahňávají tak brzy, jako piliny z jiných dřevin. Pro dobrý vývoj kořenné soustavy lze užít piliny máčené v horké vodě, ve které bylo rozpuštěno plně minerální hnojivo se stopovými prvky – bez chloru:

N = 11%, P = 11 %, K = 22 %, stopové prvky: Mg = 4 %, Mn, Cu, Co, Ni, Zn; 40 – 50 g na 10 l vody.

Bedničky s očkovanci uložíme ve světlé místnosti při teplotě 20 – 22 °C na 24 – 28 dní. Za tu dobu se probudí spící očka šípku a začnou intenzivně růst. Proto za 7 – 10 dní je třeba očkovance zalévat teplou vodou. Přebytečnou vodu, která protekla otvory ve dně, stíráme. Nesmí dojít ke zvýšené vlhkosti vzduchu mezi očky a povrchem pilin – mohlo by dojít k jejich zahňování.

3 týdny po očkování začnou u většiny očkovanců rašit naočkovaná očka. Aby zásoba živin stačila pro výživu kulturní odrůdy, musíme odstranit část podnože 1 – 2 cm nad místem očkování. Řezy je třeba zatřít štěpařským voskem a sejmut z očkovanců pásku PVC. Očka začnou brzy prorůstat a při rozvazování úvazků bychom mohli vyломit rostoucí mladé výhony.

Příprava k výsadbě

Koncem března nebo začátkem dubna postupně otužíme mladé očkovance tím, že je vynášíme v bedničkách na dvůr nebo do zahrady. Půda je připravena k výsadbě, když její teplota v hloubce 15 cm bude + 9 – 10 °C. To lze uspišit pokrytím plochy určené k výsadbě černou nebo i průhlednou folií na několik dní. Nebo sázet do skleníčku či folniku.

Před výsadbou očkovanců použijeme roztok vody se stimulatorem (1 g na 10 l vody). Pak přidáváme zeminu a mícháme, dokud se nevytvoří tekutá kaše. Z bedničky s očkovanci postupně vyjímáme prkénka ze dna, pak opatrně bedničku zvedneme, abychom nepoškodili mladé výhony a sejmeme je. Všechny očkovance teď máme i s pilinami na folii. Každou bedničku máme označenou názvem odrůdy, množstvím, datem založení očkovanců. Připravíme brázdičky hluboké 15 cm a zalijeme je čistou vodou.

Výsadba očkovanců

Jak vybrat očkovance z pilin, abychom co nejméně poškodili jemné vlasové kořínky?

Bezprostředně před výsadbou opatrně vsuneme ruku mezi folii a kořeny a prsty lehce poklepáme. Piliny se rozsympou a obnaží mladé sazenice, opatrně je vybíráme společně s pilinami. Kořeny máčíme v kaši se stimulatorem a sázíme do brázdy na vzdálenost 15 – 20 cm a do hloubky 15 cm. Tak se půda dobře prohřívá a rychle do ní vnikají hnojiva rozpuštěná ve vodě. Při kypření meziřadí a odstraňování plevelů se půda přirozeně okysličuje a rostliny dobře vyvíjejí. Už za 14 dní po výsadbě očkovanců se na jejich kořenech tvoří mnoho mladých vla-

sových kořínků, jejichž pomocí čerpá rostlina z půdy živiny. To je vlivem stimulatoru, který jsme použili při výsadbě.

Za 30 – 40 dní po vysazení mají výhony rašit postranní obrost.

Další péče o očkovanice

Během léta je žádoucí ke kořenům mladých rostlin přidávat stimulatory nebo růstový retardátor (CCC = trichlormethylamonný chlorid).

Po postřiku tímto preparátem se zabrzdí růst na 30 – 40 dní, ale použijeme-li ho k zalévání ke kořenům každé 2 – 3 týdny 2x nebo 3x, vytvoří se u růží mohutný kořenový systém složený z množství drobných a jemných kořínků.

V letním období je třeba mladé výsadby 4x – 6x přihnojit minerálními hnojivy podle jejich potřeby v dané fázi vývoje.

Pravidelně provádíme kypření a zasahujeme proti nemocem a škůdcům.

Nenecháme mladé rostliny kvést, to znamená, že odstraňujeme poupata ve velikosti 6 – 7 mm.

V polovině srpna už rostliny tvoří 3 – 5 výhonů a výška většiny z nich dosahuje od 1,2 do 1,5 m. K přesazování je nevytváříme dřív než v říjnu. Zároveň ořežeme výhony – ponecháme maximálně 30 – 40 cm. Dlouhé kořeny zkrátíme o 5 cm.

Vitalij Pavlovič Kalinkin, Marganec, Dněpropetrovská oblast, Ukrajina

Doplněk k článku z Ukrajiny

V příspěvku jsou vidět velké praktické zkušenosti; postup je popsán velmi podrobně. K úvodu snad jen to, že u zeleniny se toho mnoho roubovat nedá. Napadají mne jedině okurky.

Pro stratifikaci semen bych doporučoval použít spíše perlit než písek. Je totiž ve chvíli zrodu vlastně sterilní a zajišťuje k semenům přístup vzduchu. Koupíme jej pod názvem agroperlit a před použitím zvolna mícháme s vodou, protože nepříjemně poletuje. Přebytečná voda se nechá odkapat. Dále se výborně u nás osvědčily pro stratifikaci různých semen mikrotěnové sáčky. Pro chladnou fázi stratifikace lze doporučit dolní část v chladničce. Teplotu si předem proměříme.

Na úspěch vzcházení semen má značný vliv průběh počasí v létě. Teplejší a slunečné, jaké se asi ve vnitrozemském klimatu Ukrajiny spíše vyskytuje než ve střední Evropě, je jistě vhodnější. U nás se z různých variant stratifikace nejlépe osvědčila stratifikace teplá (při 20 °C) na podzim po dobu dvou měsíců a následný výsev. Metodu propracoval Ing. Benetka.

Doporučovaný řez kořenů mladých semenáčků určitě zlepši kořenový systém, ale prakticky je proveditelný jen při malém množství. Zdůraznil bych, že je potřeba se vyvarovat zavadnutí. Tedy nevytahovat z půdy za slunce a ihned zalévat.

U mnoha dřevin se dělá roubování i očkování koncem zimy. Základní podmínkou je, aby podnož měla mízu, proto se dřeviny předem nechávají ve skleníku. Potřebná doba závisí na teplotě. V příspěvku je tento postup nahrazen naskládáním podnoží do polyetylenového sáčku, který je zavřený uložen na 48 hod. v temném místě s teplotou 20 – 24 °C. Nevím, zda je tento postup pro proudění mízy dostatečný a také, zda se příliš nebudou rozvíjet plísňe. Chce to prostě odzkoušet. Myslím, že přidávání stimulatoru (jakého vlastně?) do vody před výsadbou nemá velký význam. Regulatory růstu nepovažuji za vhodné.

Dr. Jiří Žlebčík

Růže na webu

V této rubrice jsme již postupně probrali adresy internetových zajímavostí, světových šlechtitelů, zveřejnili jsme adresy českých školkařů nebo třeba stránky věnované chorobám růží. Toto pokračování rubriky Internetové adresy se bude zaměřovat na stránky o historických růžích. Pokud se chcete pohybovat pouze po českých stránkách, pak máte tento výběr:

www.sipruze.wz.cz - pokud chcete nakupovat, pak tady naleznete bezkonkurenčně největší výběr v ČR

<http://ruze.unas.cz> - další bohatý výběr historických růží pro vaši zahradu

<http://ruze.wi.cz> - encyklopedie pana Žlebčika je již všeobecně známou krásnou fotoencyklopedií

www.krasneruze.cz - perfektní osobní stránky milovnice růží, obohacené o mnoho postřehů a krásných fotografií

Je samozřejmé, že na čelní místo seznamu mezinárodních stránek s historickými růžemi patří **www.helpmefind.com** a **www.rogersroses.com** je téměř stoprocentně jisté, že pokud budete pátrat po nějaké konkrétní odrůdě začnete právě zde, neboť obzvláště ta první jmenovaná vám poskytne nejen představu o barvě, tvaru a vzrůstnosti, ale také nepřímo o oblíbě té které odrůdy.

Dalším krokem při pátrání po historických růžích by měla být návštěva stránek některého z růžařských spolků specializovaných na staré růže.

www.historicroses.org/ - stránka specializované pod-organizace RNRS, najdete zde krátkou historii jednotlivých skupin růží - od gallic až po floribundy. Neocenitelný je on-line přístup ke článkům, které byly zveřejněny v časopise, který tato organizace pravidelně vydává. Výborná stránka pro počtení v angličtině, ovšem fotografií tu najdete minimum a ani odkazy vás nikam daleko nedovedou.

www.rosagallica.org/ - stránky francouzského sdružení milovníků starých růží a hlavně historie růží, nabízející i jiné než francouzské jazykové mutace. Vyjma odborných informací doporučuji k prohlédnutí i komerční stránky na něž odkazují: **www.rosesdantan.com/**, **www.roses-ancienes-eve.com/**, **www.lens-roses.be** a hlavně výbornou **www.vivaiolacampanella.com**

www.rosesanciennesenfrance.org - stránka další francouzské organizace milovníků historických růží, najdete zde opět online přístup k archivu vydaných časopisů, fotogalerie obsahuje velké množství fotografií, stránka z odkazy vás navede na cestu za historickými růžemi po stránkách v nejrůznějších koutech světa

www.heritagerosegroup.org - stránka sdružení milovníků historických růží v USA. Vyjma informací o jejich klubové činnosti obsahuje i online přístup k archivu jejich časopisů a fotogalerii se zahradami členů (!). Oddělení odkazů je velmi bohaté, vyjma stránek dalších organizací milovníků historických růží a různých školkařů specializujících se na historické růže zde najdete i seznam veřejných zahrad specializujících se na pěstování historických růží.

www.heritagerosefoundation.org - další vynikající americká stránka sdružení milovníků historických růží, najdete zde doslova vše co vás napadne: historii, fotogalerii, poradnu, ale hlavně seznam veřejných zahrad pěstujících historické růže na celém světě

www.goldcoastrose.org - a zase další stránka sdružení milovníků starých růží – online archiv odborných článků, obsahuje seznam růží pěstovaných ve slavné zahradě historických růží na hřbitově v Sacramentu **www.cemeteryrose.org**

www.heritageroses.us/SBHRG.htm - stránka milovníků historických růží sdružených okolo San

Jose Heritage Rose Garden, fotogalerie pěstovaných odrůd, odkaz na stránku HMF věnovanou ½ míle dlouhému plotu z pnoucích růží u univerzity v Santa Clara

www.rareroses.de - osobní stránky Christine Meile a Udo Karla, více snad netřeba dodávat. Fotogalerie a její druhé osobní stránky www.rosenfoto.de jsou další pastvou pro oči

www.namen-der-rosen.de - stránka v němčině = také nevíte po kom se růže jmenuje?, tak zde se to nejspíš dozvíte... „Kdo to byl, ten po kom se růže jmenuje...“

www.simolanrosario.com - další vynikající cizojazyčné stránky a to ve finštině, rozhodně je však proto neopomíjejte, obsahují popis velkého množství odrůd a jejich vynikající fotografie.

www.rosesloubert.com - stránky vyjímečného rozsahu ve francouzštině plně věnované botanickým a historickým růžím na úrovni encyklopedie

www.pickeringnurseries.com - stránky kanadské růžové školky specializující se na historické růže – podívejte se, které staré růže obstojí v mrazivé Kanadě

www.rdrop.com/~paul/ - osobní stránka Paula Bardena milovníka starých růží a šlechtitele nových „historických růží“

www.rosegathering.com - stránky sběratelů všeho ohledně růží, oddělení historických růží velmi obsáhlé a dobře vybavené fotografiemi

V neposlední řadě nesmím opomenout adresy školek nabízejících historické růže, neboť jejich stránky se odborností a kvalitou fotografií mnohdy vyrovnají encyklopediím. Navíc mohou sloužit pro inspiraci, které odrůdy v té které zemi dobře prospívají a v neposlední řadě i tipem kde můžete růže sehnat.

www.davidaustinroses.com

www.classicroses.co.uk

www.rosen-jensen.de

www.rosen-kalbus.de

www.rosenversand24.de

www.rosenschule.de

www.schmidt-gartenpflanzen.de

www.rosenhof-schultheis.de

www.historische-rosen-schuett.de

www.rosenschule-weingart.de

www.rosen-union.de

www.stauden-und-rosen.de

www.roseexpert.no - trochu jiná komerční stránka, na prodej nejsou růže, ale jejich vynikající fotografie

www.heirloomroses.com

<http://www.roguevalleyroses.com>

www.vintagegardens.com

www.antiqueroseemporium.com

www.rosarium-gruber.at

www.rosen-huber.ch

www.rosenposten.dk

www.rosesguillot.com

www.rosenposten.dk

www.rozes.lt/htm/titulinis.htm

www.petrovicroses.co.yu

a nakonec – pod touto složitou adresou se skrývá odborná práce Brenta C. Dickersona o historických růžích: www.csulb.edu/~odinthor/oldrose.html#Bourbon%20Roses

Věra Milerová, jun.

Poznámka:

Můžete se zapojit do zahrádkářského fóra ČZS www.zahradkari.cz/forum, a to jako čtenář či tazatel nebo jako rádce či oponent

Pod patronací WFRS pořádá Čínská růžařská společnost
Regionální setkání 27. 4. – 1. 5. 2010 v Changzhou (poblíž Šanghaje)

Součástí Regionálního setkání je 4. celočínská výstava růží
Vložené, vč. ubytování a stravy: 800\$ pro dvojici

Z přednášek:

Čínská růžová revoluce – vliv na vývoj růžé, Helga Brichet
Výzkum a šlechtitelský potenciál starých čínských růží, Hu Yonghong
Novokříženci čínských a evropských růží v 19. stol., Maurice Jay
Vývoj starých čínských růží a zvýšení jejich germoplazmy, Wang Guoliang
Růžové zahrady a sbírky růží v Číně, Zhao Shiwei
Současný stav a výhledy šlechtění růží v Číně, Zhao Liangjun
atd., no prostě lahůdky.

V doprovodném programu:

vítací ceremonie, návštěvy divadla, parků, templů, tržiště květin, závod dračích člunů apod.

Čtyřdenní zájezdy po setkání:

letecky do Pekingu, Botanická zahrada, Velká čínská zeď u Badalingu, park Nebeského chrámu, Tian'anmen, Zakázané město, olympijský stadion.

Cena 1320 \$ pro dvojici

autobusem po zahradách v okolí: Suzhou, Hangzhou, Shanghai

Cena 900 \$ pro dvojici

Další podrobnosti na internetu www.worldrose.org/China_2010 nebo <http://rose.greencz.gov.cn>
T. č. je přihlášeno již 400 zájemců mimo Číňany. Vřele doporučuji.

Pod záštitou WFRS se bude konat

**12. mezinárodní konference o starých růžích
od 28. května do 3. června 2011 v Sakuře (Japonsko)**

Z přednášek:

Historické čajovky a důležitost jejich zachování v moderním světě –
Durston, Austrálie

Zachování starých tahradních růží v Číně – Shiwei, Čína

Udržitelný růst růží – Virarghavan, Indie

Šlechtitelé růží s vášní pro výjimečnost: Geschwind a Lens – Brichet, Itálie

Vůně původních japonských botanických růží – Okagi, Japonsko apod.

Návštěva růžových zahrad, parků, chrámů, výroby sake, historie a kultura města Sakura.

Po konferenci možno navštívit Květinový areál v Gifu a Růžový park v Echigo (soutěž vůní růží a kolekce rugos).

J. Thomas

World Rose News, 21. svazek, únor 2010

Tímto číslem „Novinek ve světě růží“ (jak by se dal název novin SFRS přeložit) se teprve staly dostupné každému milovníkovi růží – jsou ke stažení na adrese www.worldrose.org, tedy každému co umí alespoň trochu anglicky a má přístup k internetu, což se začíná počítat u mladých k dobrému vychování. A pro ty co znají německy, rusky, španělsky, francouzsky, maďarsky či jinou řeč, nabízí www.worldrose.org kontakt k těmto jazykovým okruhům. Je to splnění jednoho z úkolů SFRS, jejímž je Rosa klub členem, a tím se vlastně každý člen finančně na tomto projektu podílí, že učiní Novinky dostupnými všem milovníkům růží na celém světě a vlastně ještě ušetří, protože Novinky už nemusí tisknout a expedovat poštou členským společenstvem, tedy většinou předsedům, kteří si je uloží do regálu s dalšími tiskovinami. Teď jsou i Vaše. Abych Vás opět trochu nalákal k přečtení, tak uvedu pár zajímavostí.

Toto číslo má 76 stran a nový redaktor **Richard Walsh** aktivně vyzval všechny funkcionáře SFRS, aby poreferovali ze svého hájemitví. Tak např. Dr. Štefan Wagner, viceprezident za oblast východní Evropy na další tříleté období se může pochlubit, že byla jeho přičiněním založena Maďarská růžová společnost (což mně se v této funkci nepodařilo), že ale neuspěl, aby se v Polsku oživila dřívější Towarzystwa Milosnikow Róz. Závídet u můžeme ale úspěch v domácím Rumunsku, kde získal 400 nových členů, z nichž alespoň 10 bylo ve Vancouveru a asi 10 pojede letos do Číny na Regionální setkání milovníků růží. Podle toho, jak jsem s ním před lety hovořil, jde především o manželky bohatých podnikatelů, kterým vlastně organizuje zajímavé výlety posvětě a za to mu přispěje na cestu i na vydávání zpravodaje a organizaci místních výstav růží. Inu rumunský kapitalismus. Určitě by to šlo i u nás. **Nechtěl by se toho někdo ujmout?**

Detailně je popsán **Mezinárodní saloon růží v Saint Hubertu** (v belgických Ardennách) v červenci 2009 **na počest 250. výročí narození Pierrea Josefa Redouté** (1759 – 1840) v jeho rodišti. Je popsána jeho složitá cesta životem, začal jako nadějný portrétista v místním klášteře jako třináctiletý a už v roce 1788 učil královnu Marii Antoinettu malovat květiny. Přesto přežil řádění Francouzské revoluce, protože měl ochránce z řad uznávaných botaniků, kterým ilustroval díla. Maloval sice květiny v zámecké zahradě paní Josephiny Bonaparteové (než se stala císařovnou) v Malmaison, ale nikoliv tradovanou kolekci růží z Malmaisson. Vyznamenal se též věrnými kresbami lilíí, ozdobných trav a mnoha květin. Neznámější jsou ovšem jeho růže Les Roses. Nedopracoval se však žádného bohatství a byl nucen malovat až do své smrti. Poslední své méně známé dílo Choix de Soixante Roses věnoval belgické královně Louise Marii, kterou rovněž učil malovat.

WRN obsahují též zprávy tří Přidružených členů, a to **Sdružení přátel růží** v katalánském **Sant Feliu de Llobregard** (založené r. 1931 s podporou známého šlechtitele růží Pere Dota (1885 – 1997) s vylíčením pohnuté historie sdružení v průběhu frankovského období), La Tacita, obrovské soukromé rozárium pana Giorgia Meceho na svazích pohoří Sabine severně od Říma a neziskového Institutu kultury růží v Sakuře, 40 km východně od Tokia (základem rozária bylo 250 odrůd růží darovaných šlechtitelem Seizo Suzukim, uznávaným v Japonsku jako Otec růží).

jt

K narozeninám našeho emeritního předsedy Doc. ing. Bohumila Jaši, CSc.

Dne 8. května oslavuje své 85. narozeniny náš dlouholetý předseda pan docent Bohumil Jaša. Oslavuje je většinou jen v rodinném kruhu, protože ve stínu oslav výročí konce války si na ně vzpomene jen okruh jeho nejbližších přátel.

Pan Jaša se narodil v Dukovanech na jihu Moravy. Dnes jsou Dukovany známé svojí elektrárnou, ale tenkrát se jednalo o malé polozapomenuté městečko s jedním zámekem. Od dětství měl zdravotní potíže. Původně se měl jít proto učit krejčím do Vídně ke svému strýci, ale nakonec to dopadlo jinak a vyučil se v místním zámeckém zahradnictví zahradníkem. Po vyučení a krátké praxi v podnicích se zapsal ke studiu na zahradnické škole v Bohunicích u Brna. Tady studoval od roku 1942 do roku 1944. Byla to léta válečná a tak také nebezpečná. Nicméně školu ukončil složením mistrovských zkoušek a tím dosáhl v oboru toho nejvyššího možného vzdělání, jaké bylo v té době v oboru možné. Po válce, kdy byla obnovena výuka i na vysokých školách, vystudoval Vysokou školu zemědělskou v Brně, dnešní Mendelovu univerzitu. Tato škola se mu již stala osudnou, protože na ní nakonec zůstal jako učitel až do důchodu.

Celý svůj zahradnický život inklinoval (a bohudíky ještě stále inklinuje) ke květinám. Jeho profese učitele na vysoké škole mu umožnila nacházet vhodné formy, jak si tuto svoji zálibu splnit. Učitelství a to ještě stav učitele na vysoké odborné škole ho přímo předurčoval k práci v odborných společenstvech. Původně jich sice nebylo moc, ale později se to zlepšilo. Byl a je zde Český zahrádkářský svaz určený zahrádkářům-amatérům, dále zde byla pamětníkům známá VTS (pro ty, kteří ji nepamatují, Vědecko technická společnost) a na krajských úrovních i velmi agilní KORT. Tam všude byl náš oslavenec činný. Navíc se již sešel s řadou svých kolegů, se kterými se pak spolupodílel na pěkné řádce knih. Kromě knih za ním zůstává ale ještě větší kus práce na poli tak říkajíc žurnalistickém. Počet článků, které kdy kdesi publikoval snad ani nelze počítat. Psal snad do všech periodik, která mají něco společného se zahradnictvím. Například tomuto časopisu byl šéfredaktorem po celou dobu, kdy byl předsedou Rosa klubu, a byl také členem redakčních rad několika dalších časopisů.

Ať již byla jeho činnost publikační jakkoliv bohatá, ještě větší byla jeho činnost organizační. Byl všude, kde se něco dělo. Po mnoho desetiletí byl členem republikové rady Českého zahrádkářského svazu, po roce 1989, kdy vznikla odborná profesní společenstva, byl i jejich členem. Pro nás je nejzajímavější jeho více než třicetileté předsednictví Rosa klubu. Z pozice předsedy zaštiťoval vše, co s touto funkcí souviselo. Schůze, výlety, exkurze, soutěžní rozárium v Hradci Králové, expozice růží na Flórách v Olomouci.

Činnost oslavené v Rosa klubu je čtenářům tohoto časopisu dostatečně známá. Je dobré tedy připomenout jeho práci v jiných oblastech, které mohou být čtenářům méně známy. V první řadě je to jeho práce ve Svazu květinářů a floristů. Tento svaz vznikl sice až po roce 1989, ale jeho předchůdci zde fungovali v různých podobách již dříve. Pan docent Jaša se spolupodílel již na prvních floristických akcích, které v šedesátých letech uspořádala brněnská skupina floristů, která se rekrutovala především z učitelů střední vazačské a aranžérské školy. Ta působila při tehdejší Střední zemědělské technické škole oboru zahradnického v Brně-Bohunicích. Doba tenkrát nazrála, a tak se v téže době začala v Děčíně pořádat floristická soutěž Děčínská kotva a pan Jaša byl opět u toho, tentokrát jako dlouholetý předseda hodnotící poroty. Když po roce 1989 vznikala odborná sdružení, byl zde opět. Nejprve v sekci květinářů v rámci Společnosti pro zahradní a krajinářskou tvorbu, později pracoval v rámci Svazu květinářů a floristů. To již byl v důchodu a mohl se věnovat této společenské práci naplno. Organizoval různé semináře, pořádal zájezdy.

Jeho fyzický stav se ale v posledních letech bohužel zhoršil. To ale docent Jaša kompenzoval neutuchající prací duševní a napsal knihu Encyklopedie růží, kterou v roce 2008 vydalo nakladatelství Computer Press. Ještě 2 roky před tím inicioval vznik Národní genetické banky růží. Dnes je náš dlouholetý předseda ze zdravotních důvodů bohužel upoután ke svému domu. Rádi bychom mu srdečně popřáli hodně štěstí a zdraví do dalších let.

Ing. Bohumil Zavadil

RŮŽE v edici Příruček začínajícího zahrádkáře, autor Renée Laros, nakl. REBO Čestlice 2006, 64 stran, bohatě ilustrovaná, brožovaná

Je to dluh našim čtenářům, upozornit Vás po čtyřech letech na tuto hezky napsanou příručku pro začátečníky. Tedy nikoliv, že bychom Vás chtěli považovat za začátečníky, ale abyste mohli svým známým a začínajícím pěstitelům růží doporučit kvalitní příručku. Stručně popisuje vše důležité kolem růží od nákupu, umístění a péče, způsobů použití, popisu vybraných odrůd ze všech skupin růží až po adresy růžových školek Čech a Moravy. Na překladu z nizozemštiny spolupracoval Dr. Větvíčka, takže správnost rad a názvů je zajištěna. Grafická úprava fotografií je krásná i tím, že v příručce není jediný obdélníkový obrázek, všechny jsou alespoň na jedné straně ladně zaoblené, jak je vidět i na titulní straně, a na každé straně nakukuje zprava či zleva nějaká růže přímo od okraje.

Róže

**Ach ty róže, krásná róže
čemu jsi raně rozkvetla?
rozkvetavši pomrzla?
pomrzavši usvědla?
usvěděvši opadla?
Večer seděch, dlůho seděch,
do kuropěnie seděch,
nic doždati nemůžech,
vsie dřiezhy, lůčky sežzech.
Usnuch. Snieše mi sě ve sně,
jako by mně, nebožčě,
na pravej rucě s prsta
svlekl sě zlatý prstének,
smekl sě drahý kamének.
Kamének nenadřidech,
zmlitka sě nedoždech.**

Báseň tato, jakožto i všechny, které následují, jsou básně lyrické. Jsou to vesměs písně prostonárodní, vynikající jemným, hlubokým citem, lidovou prostotou a pěknými obrazy. Složeny jsou v dobách nestejných, některé z nich nepochybně již za doby pohanské, z kteréž zachovaly se ústním podáním.

(V písní této pronáší se něžným způsobem touha milenky po milém; verš je sedmi- a osmislabičný)

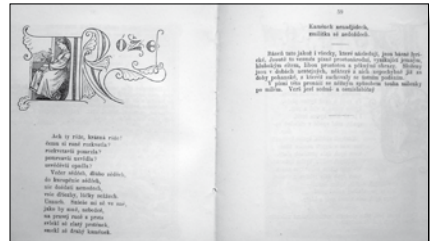
Prof. J. Kořínek

Převzato z WIKIPEDIE

Rukopis královédvorský (RK) je literární padělek. Měl být údajně objeven 16. září 1817 Václavem Hankou ve vězni kobce děkanského kostela sv. Jana Křtitele ve Dvoře Králové. Dnes je uložen v oddělení rukopisů a vzácných tisků Knihovny Národního muzea v Praze. Obsahuje celkem 14 písní, z toho 6 epických (Oldřich, Beneš Heřmanův, Jaroslav, Čestmír a Vlaslav, Ludiše a Lubor, Zábój), 2 lyrickoepické (Zbyhoň, Jelen) a 6 lyrických (Kytice, Jahody, Róže, Žezhulice, Opuštěná, Skřivánek). Skladby mají pocházet ze 13. století. V době národního obrození se RK společně s Rukopisem zelenohorským stal pro některé významnou vzpruhou, pro jiné nacionalistickým symbolem.

Prakticky od doby nálezů obou rukopisů se vedou spory o jejich pravost a autorství. V roce 1886 se do nich významně zapojil také Tomáš Garrigue Masaryk, který je považoval za padělky. Většinou názorem je, že RZ nepochází ze středověku, ale jedná se o účelová falza z doby národního obrození. Za jejich nejvíce pravděpodobné autory jsou považováni Václav Hanka a Josef Linda. Přesto dodnes někteří lidé zpochybňují důkazy nepravosti RZ.

První kompletní vydání RK připravil Josef Kořínek (1829-1892), středoškolský profesor klasické filologie, autor publikací z oboru a edice staré české literatury. Vydal I. L. Kober v Praze, ilustroval Josef Scheiwl (1833 - 1912) - viz foto.

K ilustracím se chystali i oba přední čeští malíři Josef Mánes a Mikuláš Aleš. Výše je uveden Mánesův návrh ilustrace básně Róže, který však nebyl realizován.

Věra Milerová, Josef Thomas a Lucie Vodičková

s použitím fotografie z Díla Josefa Mánese, sv.III, Rukopis Královédvorský, editor A. Matějček, Praha 1927

Výbor Rosa klubu ČR

Předseda	Dr. Josef Thomas, Českomalínská 17, 160 00 Praha 6, josef.thomas@suro.cz, josef.thomas@email.cz
Místopředseda	MUDr. Stanislav Konštacký, Postranní 665, 503 11 Hradec Králové, konstackys@seznam.cz
Čestný člen výboru	Doc. Ing. Bohumil Jaša, Mathonova 34, 613 00 Brno
Hospodář	Vladislav Bártík, Novosibřinská 1229, 190 16 Praha 9 - Újezd n. L.
Evidence členů	Ing. Alena Haberhauerová, Štorkánova 2810, 150 00 Praha 5, ahaberhauerova@upv.cz
Členové výboru	Ing. Dagmar Maixnerová, FLORA, 771 11 Olomouc, trhy@flora-ol.cz Věra Milerová, Klířova 1923, 148 00 Praha 4, vera.milerova@seznam.cz Ing. Jiří Pirner, Karla Čapka 572, 500 02 Hradec Králové, Jiri.Pirner@faf.cuni.cz Mgr. Miroslava Dostálová, U Jordánu 258, 503 03 Holohlavy, xxxpedro@seznam.cz RNDr. Václav Koula, Kozelkova 447, 503 51 Chlumec nad Cidlinou, Vaclav.Koula@faf.cuni.cz
Revizní komise	Ing. Eduard Killberger, Na Bajnarce 14, 317 00 Plzeň, kinea@seznam.cz Radmila Trojanová, Pohledná 248, 155 31 Praha 5-Lipence
Vedoucí odborů	Praha: Věra Milerová, adresa viz výše Hradec Králové: Ing. Jiří Pirner, adresa viz výše Olomouc: Ing. D. Maixnerová, adresa viz výše Brno: Doc. Ing. Bohumil Jaša, adresa viz výše Frenštát p. R.: Oldřich Slovák, Rožnovská 674, 744 01 Frenštát p. R. Plzeň: Ing. Eduard Kilberger, adresa viz výše
Odborný poradce	Zdeněk Kráčmar, Holovousy 46, 508 01 Hořice, tel. 435 691 182

ROSA KLUB ČR je specializovanou základní organizací Českého zahrádkářského svazu, která sdružuje milovníky, pěstitelé i šlechtitele růží a propaguje všestranný rozvoj růžařství.

Roční členský účelový příspěvek činí 100 Kč nebo 80 Kč pro důchodce, a to pro všechny členy. Členové, kteří jsou členy ČZS jen prostřednictvím evidence v SZO Rosa klub ČR, platí **navíc základní členský příspěvek 100 Kč ročně, a to i v důchodovém věku**. Příspěvky jsou splatné vždy do konce dubna přiloženou složenkou nebo na č. účtu 1923414329/0800 u České spořitelny.

Zpravodaj Rosa klubu ČR č. 98

Časopis vydává ROSA KLUB ČR, Livornská 440, 109 00 Praha 10, www.rosaklub.cz

Korespondence: Rosaklub ČR, Českomalínská 17, 160 00 Praha 6

Zpravodaj Rosa klubu vychází nepravidelně a je vydáván zejména pro členy Rosa klubu ČR; za vydávání odpovídá Dr. J. Thomas (adresa viz výše); jemu zasílejte příspěvky do zpravodaje, inzeráty, náměty i dotazy k náplni. Za obsah článků ručí autoři.

Zapsán v evidenci periodického tisku MK ČR s evidenčním číslem MK ČR E 10963

Grafická úprava a sazba: Ing. Lucie Vodičková, luca.vodickova@seznam.cz

Vytiskla tiskárna Integraf, s.r.o., Náchod

Číslo 98 vyšlo v březnu 2010

Centifolia moschata, mechovka

Mrs. JOHN LAING, remontaqtka, Bennett, 1887

K článku „Růže v českých zemích před 120 lety“

KORÉ, sadovka, J. Urban sen., 1980 - foto 12

K článku „Kde u nás rostou české růže“